МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Декан філологічного факультету
_____ І. С. Бондаренко
« 22 » серпня 2025

# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
# СУЧАСНІ ДИДАКТИЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

**Викладач: Бакаленко Ірина Миколаївна, к. пед. наук, доцент**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
української літератури
Протокол № 1 від 22 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри української літератури
_____ Н. В. Горбач

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Р. О. Христіанінова

2025 рік

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
**Силабус навчальної дисципліни**
**Сучасні дидактичні засоби навчання**

Зв'язок із викладачем:
E-mail: irinabakalenko1970@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9184
Телефон: (061) 289-12-75
**Інші засоби зв'язку:** Facebook Messenger, Zoom, Google Meet (за попередньою домовленістю).
**Кафедра:** української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Сучасний етап розвитку освітньої системи в Україні характеризується широким використанням нових технологій навчання, що базуються на використанні нетрадиційних методів та засобів навчання. Ефективність впровадження нових розробок, інтенсифікація навчального процесу, активізація діяльності учнів в значній мірі залежить від оволодіння учителями навичками роботи з сучасними дидактичними засобами навчання, умінні визначити місце цих засобів на уроці, уміння досягати з їх допомогою дидактичної, розвиваючої та пізнавальної мети процесу навчання.

Відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» має навчально-прикладний та практико-орієнтований характер і передбачає розробку практичних рекомендацій, необхідних для студентів закладів вищої освіти як практичне керівництво в майбутній педагогічній діяльності.

**Мета курсу:** сформувати у здобувачів освіти, майбутніх учителів-словесників, цілісне розуміння сучасних дидактичних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій, принципів їх педагогічно доцільного добору та використання в освітньому процесі Нової української школи; розвинути здатність проєктувати, адаптувати й критично оцінювати дидактичні засоби з урахуванням вікових, когнітивних, мовних і соціокультурних особливостей здобувачів освіти.

**Основні завдання** вивчення дисципліни «Сучасні дидактичні засоби навчання»: ознайомити студентів із класифікаціями та тенденціями розвитку сучасних дидактичних засобів навчання; сформувати розуміння дидактичної функції традиційних і цифрових засобів навчання; навчити добирати дидактичні засоби відповідно до мети, змісту й результатів навчання з філологічних дисциплін; розвинути вміння проєктувати власні дидактичні матеріали; сформувати навички використання інтерактивних, мультимедійних та імерсивних засобів навчання; розвинути критичне мислення щодо ефективності й етичності застосування дидактичних засобів; сприяти формуванню цифрової та методичної компетентностей майбутнього вчителя-словесника.

Кожне заняття є поєднанням теорії та практичного тренінгу, усі заняття проводяться в комп'ютерному класі. Система практичних занять у поєднанні з самостійною роботою забезпечує закріплення, деталізацію та поглиблення знань, здобутих на лекціях, а також розширює можливості їхнього застосування у професійно-орієнтованих ситуаціях. Інтерактивний формат курсу орієнтований на розвиток критично важливих для майбутнього вчителя-словесника навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Виконання індивідуальних і групових практичних завдань та підсумкових творчих проєктів сприяє розвитку навичок командної взаємодії, організаційних та лідерських якостей майбутніх фахівців.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції слухачів.

Курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» є важливою складовою системи професійної підготовки здобувачів освіти, майбутніх учителів-словесників, поєднуючи засвоєння фахових дисциплін із формуванням практико-орієнтованих умінь та компетентностей, практикою використання традиційних і цифрових засобів навчання в освітньому процесі. Вивчення

дисципліни спрямоване на формування в студентів умінь добирати, аналізувати, проєктувати та ефективно застосовувати дидактичні засоби відповідно до цілей і змісту навчання української мови та літератури. Засвоєння курсу ґрунтується на знаннях дисциплін професійної підготовки, що вивчаються відповідно до навчального плану освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)», та передбачає міждисциплінарну взаємодію з методичними, психолого-педагогічними й інформаційно-цифровими компонентами підготовки майбутнього вчителя.

– пререквізити: ЗП 6 «Інформаційні технології в освіті», ЗП 8 «Мультимедійні технології навчання», ППС 1 «Психологія», ППС 2 «Педагогіка», ППС 5 «Методика викладання української мови», ППС 11 «Методика викладання української літератури»;

– кореквізити: ППС 4 «Історія української літератури», ППС 9 «Сучасна українська мова»;

– постреквізити: ППС 3 «Основи інклюзивної освіти», ППС 12 «Виробнича практика (педагогічна)», ППС 13 «Атестаційний екзамен з основної предметної спеціальності».

## Паспорт навчальної дисципліни

| **Нормативні показники** | **Форма здобуття освіти** | |
|---|---|---|
| | **денна** | **заочна** |
| Статус дисципліни | **Обов'язкова** | |
| Семестр | 6-й | |
| Кількість кредитів ECTS | 6 | 6 |
| Кількість годин | 180 год. | 180 |
| Лекційні заняття | 30 год. | 10 |
| Практичні заняття | 30 год. | 8 |
| Самостійна робота | 120 год. | 162 |
| Консультації | Очно і дистанційно.<br>очно (кафедра української літератури, м. Запоріжжя, вул. Університетська, 66-б, ІІ корп., каб. 232) згідно з графіком<br>Платформа Zoom:<br>https://us05web.zoom.us/j/3832978202?pwd=d1hkSjFMaUU4clhaUXVpTDY1MVB4QT09<br>Ідентифікатор: 383 297 8202<br>Код доступу: FLEV2N<br>Платформа Google Meet: https://meet.google.com/atg-iyeg-bkz<br><br>Графік консультацій:<br>https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_ | |
| Вид підсумкового семестрового контролю: | **екзамен** | |
| Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) | https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9184 | |

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
**Силабус навчальної дисципліни**
**Сучасні дидактичні засоби навчання**

## 2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

| Компетентності/ результати навчання | Методи навчання | Форми і методи оцінювання |
|---|---|---|
| *1* | *2* | *3* |
| **ЗК-10** Навички роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, зокрема за допомогою цифрових технологій).<br>**СК-3** Уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах.<br><br>**ПРН 8** Виявляє володіння навичками знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема й за допомогою цифрових технологій.<br>**ПРН 12** Застосовує сучасні методики й технології, зокрема й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.<br>**ПРН 17** Уміє вчитися впродовж життя й самостійно удосконалювати здобуту під час навчання кваліфікацію. | Традиційні методи: пояснювально- ілюстративний (розповідь, пояснення, інтерактивна лекція, лекція-візуалізація); метод проблемного викладу; евристичний (бесіда); репродуктивний (вправи, творчі завдання, робота з художніми текстами, підручниками / посібниками); дослідницький (опрацювання наукової літератури, періодичних видань методичного спрямування, самостійна робота);<br>метод формування пізнавального інтересу (дискусія, створення та аналіз проблемних ситуацій);<br>виконання завдань лабораторних і самостійних робіт<br>Інноваційні методи:<br>Інтерактивні технології навчання,<br>мозковий штурм,<br>«світове кафе»,<br>робота у групах/командах (з використанням сесійних залів Zoom в умовах дистанційного/змішаного навчання);<br>проєктне навчання (виконання міні-проєктів);<br>імерсивні технології;<br>кейс-стаді (моделювання й аналіз ситуацій), майстер-клас; тренінгові технології.<br>Інформаційно-комунікаційні технології (сервіси для організації синхронного та асинхронного навчання; для організації взаємодії; для створення візуального контенту, інтерактивних плакатів та мемів, інтерактивних завдань та гейміфікації освітнього контенту, організації опитувань та тестування, платформи ШІ). | **Поточний контроль:** захист та оцінювання самостійних робіт, практичних завдань та міні-проєктів; оцінювання участі в дискусії та виступів на заняттях; опитування; тестування; самооцінювання та взаємооцінювання, формувальне оцінювання, рефлексія.<br><br>**Підсумковий контроль:** тестування, опитування |

## 3. Зміст навчальної дисципліни

**Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні засади використання сучасних дидактичних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання в освітньому процесі**

**Тема 1. Дидактичні засоби навчання як компонент освітнього процесу**.

Сутність засобів навчання. Співвідношення понять: «метод навчання», «форма навчання», «дидактичний засіб». Поняття «дидактичний засіб» у цифрову епоху. Місце засобів навчання у структурі освітнього процесу. Еволюція засобів: від наочності Коменського до адаптивних систем та використання ШІ (штучного інтелекту). Функції і принципи використання засобів навчання. Зміна функцій дидактичних засобів у контексті цифровізації та інклюзивної освіти. Класифікація засобів навчання (традиційні, технічні, цифрові). Характеристика засобів навчання (за поставленою дидактичною метою та способом її реалізації, за дидактичним призначенням, за поданням інформації, за ступенем активності учнів, за рівнем узагальнення матеріалу тощо). Традиційні та інноваційні дидактичні засоби: порівняльна характеристика. Роль дидактичних засобів у сучасній освіті в умовах компетентнісного підходу. Використання дидактичних засобів в умовах змішаного та дистанційного навчання. Інклюзивний підхід у доборі дидактичних засобів навчання. Місце цифрових і мультимедійних засобів у системі дидактичного забезпечення освітнього процесу.

**Тема 2 – 3. Психолого-педагогічні основи використання дидактичних засобів**

Психологічні основи використання дидактичних засобів навчання. Теорії засвоєння знань і їх зв'язок із дидактичними засобами. Теорія мультимедійного навчання Річарда Маєра. Проблема когнітивного навантаження під час сприйняття тексту та зображення. Дизайн освітнього контенту: колірна психологія та типографіка для освітян. Вікові та індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти як чинник добору дидактичних засобів. Вплив засобів навчання на пізнавальні процеси (сприймання, увага, пам'ять, мислення, уява). Дидактичні засоби як засіб формування мотивації навчальної діяльності. Психологічні умови ефективного використання наочності та мультимедійних ресурсів. Роль емоційного компоненту у використанні дидактичних засобів. Педагогічні основи використання дидактичних засобів навчання. Дидактичні принципи навчання та їх реалізація засобами навчання. Взаємозв'язок дидактичних засобів із методами і формами організації навчання. Роль викладача у доборі, адаптації та використанні дидактичних засобів. Дидактичні засоби як інструмент індивідуалізації та диференціації навчання. Педагогічні умови запобігання перевантаженню та формалізації освітнього процесу. Дидактичні засоби як інструмент розвитку ключових і предметних компетентностей. Державні стандарти освіти та вимоги НУШ до засобів навчання. Роль вчителя як медіатора між змістом і засобами навчання.

**Тема 4 – 5. Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів**

Проблеми вербальної взаємодії в сучасному освітньому процесі. Сутність і визначення вербальних засобів навчання. Місце вербальних засобів навчання в системі дидактичних засобів. Класифікація вербальних засобів навчання: Функції вербальних засобів в освітньому процесі. Вербальні засоби в традиційному, дистанційному та змішаному навчанні. Вербальні засоби навчання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Адаптація вербальних матеріалів для учнів з ООП. Вербальна підтримка учнів із труднощами читання та мовлення.

Слово вчителя як провідний засіб педагогічного впливу й інструмент навчання, виховання і розвитку. Роль слова вчителя в умовах компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів. Особливості слова вчителя в контексті вікових та індивідуальних особливостей школярів. Види і форми використання слова вчителя в освітньому процесі. Слово вчителя і активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів. Психолого-педагогічні механізми впливу слова на пізнавальну активність. Мотиваційний потенціал мовлення вчителя. Слово як засіб стимулювання інтересу, уваги, уяви та мислення. Характер організації матеріалу

у процесі зв'язного викладу вчителя. Проблемність і діалогічність мовлення вчителя як умова активізації навчання. Педагогічні умови ефективного використання вербальних засобів навчання. Рефлексивна спрямованість мовлення вчителя. Мовленнєві стратегії вчителя на уроках української мови та літератури. Слово вчителя як чинник формування мовної, читацької, культурної компетентностей та критичного мислення. Типові помилки у використанні слова вчителя та шляхи їх подолання.

**Тема 6. Мовлення вчителя як професійний інструмент педагогічної діяльності**

Проблеми культури мовлення педагога в сучасному освітньому просторі. Мовлення вчителя як засіб навчання, виховання та розвитку особистості учня. Вплив якості педагогічного мовлення на рівень мотивації учнів до навчання; ефективність сприйняття та засвоєння навчального матеріалу; формування мовної та комунікативної компетентностей учнів. Мовлення вчителя як компонент педагогічної майстерності. Вимоги до мовлення вчителя (нормативність, точність, логічність, доступність, доречність мовних засобів). Комунікативні, етичні та естетичні вимоги. Виховний потенціал мовлення вчителя.

Техніка мовлення та її значення у професійній діяльності вчителя-словесника (дихання, голос, дикція, темп і ритм мовлення, пауза як засіб логіко-емоційного впливу, інтонація та мелодика мовлення). Типи дихання. Основні вади мовного дихання, їх причини. Характеристика процесу голосоутворення. Невербальні компоненти мовлення (міміка, жести, поза, зоровий контакт). Шляхи вдосконалення техніки мовлення майбутнього вчителя. Прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів засобами мовлення вчителя.

**Тема 7 – 8. Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс з української мови та літератури як системний засіб навчання**

Навчально-методичний комплекс (НМК) як цілісна система вербального впливу. НМК як інструмент реалізації Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти. Місце НМК у професійній діяльності вчителя української мови та літератури. Компетентнісний підхід як методологічна основа побудови НМК. Державні стандарти мовно-літературної освітньої галузі. Типові та модельні навчальні програми з української мови й літератури. Освітні програми закладів загальної середньої освіти. Вимоги МОН України до навчально-методичного забезпечення предметів. Академічна свобода вчителя у доборі компонентів НМК.

Структура навчально-методичного комплексу з української мови та літератури: навчальна програма як концептуальна основа НМК, підручник як базовий компонент комплексу, робочий зошит та зошит для розвитку мовлення / читацької компетентності, навчальні посібники для учнів та інструктивно-методичні матеріали для вчителів (методичний посібник), дидактичні та демонстраційні матеріали (картки, тексти для аналізу та інтерпретації, схеми, таблиці, інфографіка). електронні та цифрові складники НМК, засоби оцінювання навчальних досягнень учнів. Програми і підручники з української мови та літератури як провідний засіб організації навчальної діяльності школярів. Підручник як особлива дидактична система (зміст навчання і специфічна модель процесу навчання). Функції підручника. Основні вимоги до підручника. Мовленнєві особливості текстів підручників з української мови та літератури. Навчальні тексти: Роль завдань і запитань у формуванні мовленнєвих і читацьких умінь. Вербальні засоби як основа розвитку зв'язного мовлення та формування читацької культури та критичного мислення. Вербальні засоби в електронних підручниках і цифрових платформах. Навчальні видання для учнів: підручник, навчальний посібник, практикум, робочі зошити.

Цифровізація навчально-методичних комплексів. Цифровий компонент навчально-методичного комплексу: **е**лектронні підручники та онлайн-платформи; освітні платформи й сервіси (електронні вправи, тести, інтерактивні завдання)**;** мультимедійні навчальні матеріали. Роль штучного інтелекту у створенні навчальних вербальних ресурсів. Роль цифрових інструментів у дистанційному та змішаному навчанні. Адаптація навчально-методичного комплексу до потреб учнів з особливими

освітніми потребами в умовах інклюзивної освіт. Роль учителя у формуванні та використанні навчально-методичного комплексу (творчий підхід та авторські доповнення до НМК).

**Тема 9 – 10. Технічні засоби навчання**

Технічні засоби навчання (ТЗН) як складова системи дидактичних засобів. Історія розвитку технічних засобів навчання: від традиційних до цифрових. Роль ТЗН у модернізації освіти та реалізації компетентнісного підходу. Вплив технічних засобів на якість навчання, мотивацію та пізнавальну активність учнів. Класифікація технічних засобів навчання (за функціональним призначенням; за технічною складністю; за каналом сприйняття інформації; за ступенем інтерактивності). Ефективність використання ТЗН. Функції та дидактичні можливості технічних засобів навчання в освітньому процесі.

Основні види технічних засобів навчання та їх дидактичні можливості. Аудіотехнічні засоби (аудіозаписи, подкасти, диктофони). Візуальні технічні засоби (проєктори, документ-камери, інтерактивні дошки). Аудіовізуальні засоби (відеофільми, навчальні відео, анімації). Комп'ютерні та цифрові технічні засоби (персональні комп 'ютери, планшети, смартфони; освітні платформи; хмарні сервіси). Інтерактивні та мережеві технічні засоби (системи онлайн-навчання; засоби відеоконференцій; цифрові симулятори та тренажери).

Технічні засоби навчання в умовах цифрової та дистанційної освіти. ТЗН як основа дистанційного та змішаного навчання. Переваги та обмеження використання технічних засобів в онлайн-освіті. Цифрова грамотність викладача й здобувачів освіти. Безпека та етичні аспекти використання технічних засобів. Технічні засоби навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Адаптивні та допоміжні технічні засоби навчання. ТЗН для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Роль технічних засобів у забезпеченні рівного доступу до освіти. Використання штучного інтелекту в освіті. Віртуальна та доповнена реальність як технічні засоби навчання. Тенденції цифрової трансформації освітнього процесу.

Методика використання технічних засобів навчання. Педагогічні вимоги до добору ТЗН. Принципи ефективного використання технічних засобів: Роль викладача у у свідомому й педагогічно обґрунтованому використанні ТЗН. Типові помилки під час використання технічних засобів навчання. Поєднання технічних засобів із традиційними формами навчання.

**Змістовий модуль 2. Проектування процесу навчання та створення навчально-методичного комплекту дидактичних матеріалів в контексті використання сучасних дидактичних та інформаційно- комунікаційних технологій навчання**

**Тема 11 – 12. Організація навчання в умовах дистанційного та змішаного навчання**

Вплив цифровізації, пандемій, воєнних викликів та мобільності населення на трансформацію освітнього процесу. Нормативно-правове забезпечення дистанційного та змішаного навчання в Україні. Місце дистанційного і змішаного навчання в концепції Нової української школи та вищої освіти. Поняття, сутність і моделі дистанційного та змішаного навчання. Порівняльна характеристика дистанційного та змішаного навчання: переваги й обмеження. Психолого-педагогічні особливості сприйняття навчального матеріалу в онлайн- та офлайн-форматах. Організаційно-педагогічні засади дистанційного та змішаного навчання. Планування освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання. Синхронні та асинхронні форми навчання: особливості поєднання. Тайм-менеджмент викладача і здобувачів освіти. Комунікація як ключовий чинник ефективності навчання.

Методика використання дидактичних засобів навчання для організації та проведення занять у дистанційному та змішаному форматах. Оцінювання навчальних досягнень в умовах дистанційного та змішаного навчання. Формувальне та підсумкове оцінювання. Академічна доброчесність в онлайн-середовищі. Альтернативні форми контролю знань. Самооцінювання та взаємооцінювання як складники освітнього процесу. Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу. Мотивація здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання.

Профілактика емоційного вигорання викладачів і студентів. Формування навчальної автономії та відповідальності. Інклюзивний підхід у дистанційному та змішаному навчанні. Підтримка соціальної взаємодії та навчальної спільноти.

Роль викладача в умовах дистанційного та змішаного навчання. Трансформація професійної ролі викладача. Цифрова та педагогічна компетентність викладача. Модерація, фасилітація та наставництво в онлайн-середовищі. Професійний розвиток і самоосвіта викладача. Шляхи підвищення якості дистанційного та змішаного навчання. Інтеграція штучного інтелекту та адаптивних технологій.

Основи організації дистанційного та змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. Інструменти для онлайн-комунікації під час освітнього процесу – платформи для синхронної взаємодії: Zoom, Google Meet, Microsoft Teams.. Аналіз онлайн-платформ для проведення дистанційних занять. Системи управління навчанням: визначення та ключові можливості (Moodle, Google Classroom, Canvas). Платформа Moodle: основні функції, створення та налаштування електронних курсів, розміщення навчальних матеріалів, організація тестування, облік успішності. Google Classroom: особливості роботи з віртуальними класами, створення завдань, перевірка робіт, зворотний зв'язок, використання спільних документів Google Workspace. Розробка інтегрованих курсів із використанням мультимедійних технологій.

**Тема 13 – 14. Цифрові платформи та онлайн-інструменти для створення навчального контенту**

**Мультимедійна презентація як інструмент вчителя-словесника.** Мультимедійна презентація в сучасному освітньому процесі та її місце серед дидактичних засобів навчання. Еволюція презентації: від ілюстративного матеріалу до інтерактивного освітнього інструменту. Роль мультимедійних технологій у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів. Мультимедійна презентація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання. Презентація як форма подання інформації: принципи візуальної комунікації, мультимедійність, інтерактивність. Дидактичний потенціал мультимедійної презентації на уроках української мови та літератури. Види мультимедійних презентацій у діяльності вчителя-словесника. Структура ефективної мультимедійної презентації. Вимоги до створення мультимедійних презентацій для уроків словесності. Методика використання мультимедійної презентації на різних етапах уроку. Мультимедійна презентація як засіб організації діяльності учнів. Технологія сторітелінгу в презентаціях на уроках літератури. Інтерактивні тригери та гіперпосилання для нелінійних уроків. Мультимедійні презентації в інклюзивному освітньому середовищі. Типові помилки під час використання мультимедійних презентацій. Програми та платформи для створення інтерактивних презентацій (PowerPoint, Google Slides, Canva, Prezi, Genially).

**Хмарні сервіси як інструмент професійної діяльності вчителя**

Використання хмарних сервісів у роботі вчителя. Переваги використання хмарних сервісів у педагогічній діяльності: Обмеження та ризики хмарних технологій в освіті (конфіденційність, інтернет-залежність, цифрова нерівність). Основні напрями використання хмарних сервісів у роботі педагога: Сервіси для зберігання та обміну файлами (Google Drive, OneDrive, Dropbox). Можливості хмарних дисків: зберігання даних, спільний доступ, синхронізація файлів, робота з документами в реальному часі. Сервіси для створення навчального контенту (Google Docs, Slides, Sheets, Microsoft Word Online, PowerPoint Online, Canva (освітні можливості). Сервіси для організації освітнього процесу (Google Classroom, Microsoft Teams for Education). Сервіси для оцінювання та зворотного зв'язку (Google Forms, Microsoft Forms, Kahoot, Quizizz (у хмарному середовищі)). Використання хмарних сервісів на різних етапах уроку, для організації самостійної та домашньої роботи учнів, оцінювання навчальних досягнень і зворотного зв'язку. Хмарні сервіси в умовах дистанційного та змішаного навчання. Підтримка навчальної мотивації та взаємодії учасників освітнього процесу. Використання хмарних сервісів для індивідуалізації навчання. Переваги хмарних сервісів для учнів з особливими освітніми потребами. Практичне

застосування хмарних сервісів у діяльності філолога: управління навчальними проєктами, колективна робота над матеріалами, обмін ресурсами та створення навчального контенту.

**Онлайн-інструменти для створення візуального контенту у професійній діяльності вчителя-словесника**

Візуальний контент у сучасному освітньому просторі**.** Принципи ефективного візуального повідомлення (простота, логічність, читабельність, емоційність). Інструменти для створення графічного контенту: інфографіки, структурно-логічних схем, ментальних карт (інтелект-карти), таймлайнів (стрічок часу), інтерактивних плакатів, презентацій, публікацій (Piktochart, Venngage, Canva, MindMup, Google.it, Time.Graphics, Thinglink). Онлайн-платформи для створення візуального контенту: (Canva, Prezi, Google Slides, PowerPoint Online). Сервіси зберігання та організації ресурсів: колекціонування та спільне використання соціальних закладок, організація навчальних ресурсів (Symbaloo). Онлайн-інструменти для створення «хмарок слів», пазлів, ребусів, QR-кодів, колажів, кросвордів, кросенсів, інтерактивних та тестових завдань (WordArt, Jigsaw Planet, Mentimeter, Rebus1.com, Time.Graphics, Thinglink, QRCode Monkey, ME-QR, GenQRCode, Crossword Maker).

Інструменти для спільної групової та проєктної роботи, колективної візуальної взаємодії, формування електронного портфоліо, створення віртуальних стін для творчих робіт учнів, моделювання освітніх процесів в онлайновому середовищі (Padlet, Miro, Lino, Sand Box, Canva, Notion).

Аудіовізуальні засоби та цифровий сторітелінг. Специфіка навчального відео: відео-лекції, відео-демонстрація, експлейнери, інтерв'ю, анімаційне відео (Canva Video, Clipchamp, CapCut, Powtoon). Подкастинг у навчанні мови: розвиток навичок аудіювання та говоріння. Буктрейлер як сучасний жанр відгуку про прочитану книгу. Сервіси для відео- та анімаційного контенту.

VR/AR технології: занурення в літературний контекст. Технології доповненої (AR) та віртуальної (VR) реальності. Віртуальні подорожі музеями-садибами письменників. Мобільні додатки з AR для візуалізації художніх світів.

Інклюзивний потенціал візуального контенту. Принципи універсального дизайну навчання (UDL). Використання піктограм, символів, кольорових маркерів. Переваги візуального контенту для учнів з ООП (із порушеннями читання, уваги, сприйняття. Методичні вимоги до створення візуального навчального контенту. Типові помилки у створенні візуальних матеріалів.

**Тема: Онлайн-інструменти для створення інтерактивних завдань у професійній діяльності вчителя-словесника.** Поняття інтерактивного завдання та його значення в професійній діяльності сучасного вчителя-словесника. Переваги застосування інтерактивних завдань: мотивація, активне навчання, швидкий зворотний зв'язок, варіативність, адаптивність, індивідуалізація навчання. Відповідність інтерактивних онлайн-завдань вимогам НУШ та компетентнісного підходу. Мотиваційний потенціал інтерактиву в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Типи інтерактивних завдань: тестові завдання (один або кілька варіантів відповіді, відповідності); завдання на встановлення відповідностей і сортування; завдання на заповнення пропусків; створення схем, карт, «хмар слів»; ігрові та квестові формати. Онлайн-платформи для створення інтерактивних та тестових завдань для оцінювання та активізації пізнавальної діяльності: LearningApps.org (вправи, квести, ігри); Wordwall (флеш-карти, інтерактивні ігри, адаптація завдань для різних вікових категорій); Quizizz, Quizlet, Kahoot, Mentimetr, Genially (інструменти миттєвого опитування, інтерактивні ігри, змагальний компонент, формувальне оцінювання); Google Forms / Microsoft Forms (тестування та опитування); H5P (інтеграція з LMS) (інтерактивне відео, презентації та тести, мультимедійні книги); NotebookLM (аналіз та синтез великих обсягів даних, створення різноманітних звітів, генерація аудіо та відеооглядів, посібників, ментальних карт, інфографіки, флеш-карток та тестів).

Інтерактивні завдання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Оцінювання навчальних досягнень за допомогою онлайн-інструментів (формувальне оцінювання, автоматизований зворотний зв'язок, аналітика результатів і моніторинг прогресу учнів. Застосування

інтерактивних завдань у дистанційному та змішаному навчанні, інтеграція у навчальні проєкти та професійну діяльність.

**Тема 15. Використання ШІ (штучний інтелект) у професійній діяльності вчителя-словесника: асистент учителя чи конкурент**

Штучний інтелект як феномен сучасної освіти. Еволюція цифрових технологій в освіті: від електронних підручників до інтелектуальних систем навчання. Місце ШІ в освітньому просторі Нової української школи. Переваги й ризики впровадження ШІ в діяльність учителя-словесника. ШІ як інструмент планування освітнього процесу. ШІ як засіб підготовки навчальних матеріалів. ШІ у викладанні української мови та літератури. ШІ як інструмент диференціації та інклюзивного навчання. Використання ШІ для оцінювання навчальних досягнень.

Мовні моделі нового покоління (GPT, Claude, Gemini, DeepL): можливості використання у професійній діяльності вчителя-словесника. ШІ як педагогічний асистент вчителя: створення інтерактивних завдань, генерація ідей та тестів, розроблення навчальних сценаріїв. Знайомство з генеративними моделями ШІ для створення зображень, презентацій, аудіо- та відеоконтенту (DALL·E, Canva Magic Studio, Synthesia, Pika, Runway тощо). Розробка навчальних матеріалів із використанням ШІ: принципи побудови, дидактичні можливості, приклади практичних реалізацій. Інтеграція ШІ в освітній процес: застосування у дистанційному та змішаному навчанні, персоналізація освітньої траєкторії. Академічна доброчесність й етика використання ШІ. Формування відповідального ставлення учнів до використання ШІ.

## 4. Структура навчальної дисципліни

| Вид заняття | Назва теми | Кількість годин | | Згідно з розкладом |
|---|---|---|---|---|
| | | д. ф. | з. ф. | |
| *1* | *2* | *3* | *4* | *5* |
| Лекція 1 | **Тема: Дидактичні засоби навчання як компонент освітнього процесу**<br>**Питання:** Сутність засобів навчання. Співвідношення понять: «метод навчання», «форма навчання», «дидактичний засіб». Поняття «дидактичний засіб» у цифрову епоху. Місце засобів навчання у структурі освітнього процесу. Еволюція засобів: від наочності Коменського до адаптивних систем та використання ШІ (штучного інтелекту). Функції і принципи використання засобів навчання. Зміна функцій дидактичних засобів у контексті цифровізації та інклюзивної освіти. Класифікація засобів навчання (традиційні, технічні, цифрові). Характеристика засобів навчання (за поставленою дидактичною метою та способом її реалізації, за дидактичним призначенням, за поданням інформації, за ступенем активності учнів, за рівнем узагальнення матеріалу тощо). Традиційні та інноваційні дидактичні засоби. Роль дидактичних засобів у сучасній освіті в умовах компетентнісного підходу. Використання дидактичних засобів в умовах змішаного та дистанційного навчання. Інклюзивний підхід у доборі дидактичних засобів навчання. Місце цифрових і мультимедійних засобів у системі дидактичного забезпечення освітнього процесу. | 2 | 2 | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне заняття 1 | **Тема: Використання дидактичних засобів навчання у професійній діяльності вчителя-словесника**<br>**Питання:** Поняття «дидактичний засіб» у цифрову епоху. Місце засобів навчання у структурі освітнього процесу. Функції і принципи використання засобів навчання. Зміна функцій дидактичних засобів у контексті цифровізації та інклюзивної освіти. Класифікація засобів навчання (традиційні, технічні, цифрові). Характеристика засобів | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | навчання (за поставленою дидактичною метою та способом її реалізації, за дидактичним призначенням, за поданням інформації, за ступенем активності учнів, за рівнем узагальнення матеріалу тощо). Традиційні та інноваційні дидактичні засоби: порівняльна характеристика. Роль дидактичних засобів у сучасній освіті в умовах компетентнісного підходу. Використання дидактичних засобів в умовах змішаного та дистанційного навчання. Інклюзивний підхід у доборі дидактичних засобів навчання. Місце цифрових і мультимедійних засобів у системі дидактичного забезпечення освітнього процесу.<br>**Творче завдання: «Порівняльний портрет: традиційний vs цифровий засіб»**<br>Інструкція щодо виконання: Оберіть один традиційний і один цифровий дидактичний засіб (наприклад: підручник – електронний підручник; дошка – інтерактивна дошка). Створіть порівняльну таблицю або постер, у якому відобразіть: дидактичне призначення; спосіб подання інформації; рівень активності учнів; функції в освітньому процесі; можливості інклюзивного навчання; застосування у змішаному / дистанційному навчанні; компетентнісний потенціал. Підготуйте висновок (5–7 речень) про трансформацію ролі дидактичних засобів. Формат виконаного завдання: презентація + порівняльна таблиця / постер. | | | |
| Лекція 2 – 3 | **Тема: Психолого-педагогічні основи використання дидактичних засобів**<br>**Питання:** Психологічні основи використання дидактичних засобів навчання. Теорії засвоєння знань і їх зв'язок із дидактичними засобами. Теорія мультимедійного навчання Річарда Маєра. Проблема когнітивного навантаження під час сприйняття тексту та зображення. Дизайн освітнього контенту: колірна психологія та типографіка для освітян. Вікові та індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти як чинник добору дидактичних засобів. Вплив засобів навчання на пізнавальні процеси (сприймання, увага, пам'ять, мислення, уява). Дидактичні засоби як засіб формування мотивації навчальної діяльності. Психологічні умови ефективного використання наочності та мультимедійних ресурсів. Роль емоційного компоненту у використанні дидактичних засобів. Педагогічні основи використання дидактичних засобів навчання. Дидактичні принципи навчання та їх реалізація засобами навчання. Взаємозв'язок дидактичних засобів із методами і формами організації навчання. Роль викладача у доборі, адаптації та використанні дидактичних засобів. Дидактичні засоби як інструмент індивідуалізації та диференціації навчання. Педагогічні умови запобігання перевантаженню та формалізації освітнього процесу. Дидактичні засоби як інструмент розвитку ключових і предметних компетентностей. Державні стандарти освіти та вимоги НУШ до засобів навчання. Роль вчителя як медіатора між змістом і засобами навчання. | 4 | 2 | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне заняття 2 | **Тема: Психологічні основи використання дидактичних засобів навчання**<br>**Питання:** Психологічні основи використання дидактичних засобів навчання. Теорії засвоєння знань і їх зв'язок із дидактичними засобами. Теорія мультимедійного навчання Річарда Маєра. Проблема когнітивного навантаження під час сприйняття тексту та зображення. Дизайн освітнього контенту: колірна психологія та типографіка для освітян. Вікові та індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти як чинник добору дидактичних засобів. Вплив засобів | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | навчання на пізнавальні процеси (сприймання, увага, пам'ять, мислення, уява). Дидактичні засоби як засіб формування мотивації навчальної діяльності. Психологічні умови ефективного використання наочності та мультимедійних ресурсів. Роль емоційного компоненту у використанні дидактичних засобів.<br>**Творче завдання: «Емоції як дидактичний ресурс»**<br>Інструкція щодо виконання: Створіть дидактичний засіб (або його концепцію), який: викликає позитивні емоції; знижує тривожність; підтримує інтерес до навчання. Опишіть: які емоції він викликає; через які елементи (візуал, звук, інтерактив); як це впливає на увагу, пам'ять і мотивацію. Проаналізуйте ризики надмірної емоційності. Формат подання: презентація + опис кейсу або відеосценарію. | | | |
| Практичне заняття 3 | **Тема: Педагогічні засади використання дидактичних засобів навчання**<br>**Питання:** Педагогічні основи використання дидактичних засобів навчання. Дидактичні принципи навчання та їх реалізація засобами навчання. Взаємозв'язок дидактичних засобів із методами і формами організації навчання. Роль викладача у доборі, адаптації та використанні дидактичних засобів. Дидактичні засоби як інструмент індивідуалізації та диференціації навчання. Педагогічні умови запобігання перевантаженню та формалізації освітнього процесу. Дидактичні засоби як інструмент розвитку ключових і предметних компетентностей. Державні стандарти освіти та вимоги НУШ до засобів навчання. Роль вчителя як медіатора між змістом і засобами навчання.<br>**Творче завдання: «Дидактичний засіб під мікроскопом»**<br>Завдання: Оберіть один дидактичний засіб (підручник, інтерактивну вправу, відео, інфографіку, онлайн-платформу тощо) і здійсніть його педагогічний аналіз. Інструкція: Коротко опишіть обраний дидактичний засіб (тип, цільову аудиторію, тему). Визначте, які дидактичні принципи реалізовано (наочність, доступність, свідомість, системність, індивідуалізація тощо). Проаналізуйте відповідність засобу вимогам НУШ. Опишіть роль учителя під час використання цього засобу. Зробіть висновок: переваги та обмеження дидактичного засобу. Форма подання: презентація + аналітична таблиця + висновок. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Самостійна робота 1 | **Тема: Психолого-педагогічні основи використання дидактичних засобів**<br>**Питання:** Психологічні основи використання дидактичних засобів навчання. Теорії засвоєння знань і їх зв'язок із дидактичними засобами. Теорія мультимедійного навчання Річарда Маєра. Проблема когнітивного навантаження під час сприйняття тексту та зображення. Дизайн освітнього контенту: колірна психологія та типографіка для освітян. Вікові та індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти як чинник добору дидактичних засобів. Вплив засобів навчання на пізнавальні процеси (сприймання, увага, пам'ять, мислення, уява).<br>**Творче завдання: «Дидактичний засіб очима психолога»**<br>Завдання: Оберіть один дидактичний засіб (підручниковий розворот, презентацію, відеоурок, інтерактивну вправу) і здійсніть його психологічний аналіз. Інструкція. Коротко опишіть засіб (тип, вік учнів, навчальна мета). Визначте, з якою теорією засвоєння знань він найбільше пов'язаний (біхевіоризм, когнітивізм, конструктивізм). Проаналізуйте вплив засобу на: сприймання; увагу; пам'ять; мислення. Зробіть висновок про його психологічну доцільність. Форма подання: аналітична таблиця + висновок. | 15 | 20 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Самостійна робота 2 | **Тема: Психолого-педагогічні основи використання дидактичних засобів**<br>**Питання:** Дидактичні засоби як інструмент індивідуалізації та диференціації навчання. Педагогічні умови запобігання перевантаженню та формалізації освітнього процесу. Дидактичні засоби як інструмент розвитку ключових і предметних компетентностей. Державні стандарти освіти та вимоги НУШ до засобів навчання. Роль вчителя як медіатора між змістом і засобами навчання.<br>**Творче завдання: «Дидактичний засіб як інструмент вчителя-словесника, а не самоціль»**<br>Завдання: Розробіть педагогічний кейс, у якому вчитель свідомо добирає й адаптує дидактичний засіб. Інструкція. Опишіть навчальну ситуацію. Оберіть дидактичний засіб. Поясніть: чому саме цей засіб; як учитель керує взаємодією учнів із ним; як уникнуто формалізації. Зробіть висновки. Форма подання: презентація + опис кейсу. | 15 | 20 | |
| Лекція 4 – 5 | **Тема: Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів**<br>**Питання:** Проблеми вербальної взаємодії в сучасному освітньому процесі. Сутність і визначення вербальних засобів навчання. Місце вербальних засобів навчання в системі дидактичних засобів. Класифікація вербальних засобів навчання: Функції вербальних засобів в освітньому процесі. Вербальні засоби в традиційному, дистанційному та змішаному навчанні. Вербальні засоби навчання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Адаптація вербальних матеріалів для учнів з ООП. Вербальна підтримка учнів із труднощами читання та мовлення.<br>Слово вчителя як провідний засіб педагогічного впливу й інструмент навчання, виховання і розвитку. Роль слова вчителя в умовах компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів. Особливості слова вчителя в контексті вікових та індивідуальних особливостей школярів. Види і форми використання слова вчителя в освітньому процесі. Слово вчителя і активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів. Психолого-педагогічні механізми впливу слова на пізнавальну активність. Мотиваційний потенціал мовлення вчителя. Слово як засіб стимулювання інтересу, уваги, уяви та мислення. Характер організації матеріалу у процесі зв'язного викладу вчителя. Проблемність і діалогічність мовлення вчителя як умова активізації навчання. Педагогічні умови ефективного використання вербальних засобів навчання. Рефлексивна спрямованість мовлення вчителя. Мовленнєві стратегії вчителя на уроках української мови та літератури. Слово вчителя як чинник формування мовної, читацької, культурної компетентностей та критичного мислення. Типові помилки у використанні слова вчителя та шляхи їх подолання. | 4 | 2 | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне 4 | **Тема: Вербальні засоби навчання**<br>**Питання:** Проблеми вербальної взаємодії в сучасному освітньому процесі. Сутність і визначення вербальних засобів навчання. Місце вербальних засобів навчання в системі дидактичних засобів. Класифікація вербальних засобів навчання: Функції вербальних засобів в освітньому процесі. Вербальні засоби в традиційному, дистанційному та змішаному навчанні. Вербальні засоби навчання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Адаптація вербальних матеріалів для учнів з ООП. Вербальна підтримка учнів із труднощами читання та мовлення.<br>**Творче завдання: «Вербальний портрет уроку»**<br>Завдання: Проаналізуйте фрагмент уроку української мови або | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | літератури з погляду використаних вербальних засобів навчання. Інструкція. Оберіть фрагмент уроку (власна практика, відеоурок, методичний запис). Випишіть усі вербальні засоби, які використовує вчитель (пояснення, запитання, інструкції, коментарі, зворотний зв'язок). Класифікуйте їх за функціями: інформативна; мотиваційна; організаційна; контролювальна; підтримувальна. Зробіть висновок про ефективність вербальної взаємодії. Форма подання: презентація + аналітичний висновок. | | | |
| Практичне 5 | **Тема: Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів**<br>**Питання:** Слово вчителя як провідний засіб педагогічного впливу й інструмент навчання, виховання і розвитку. Роль слова вчителя в умовах компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів. Особливості слова вчителя в контексті вікових та індивідуальних особливостей школярів. Види і форми використання слова вчителя в освітньому процесі. Слово вчителя і активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів. Психолого-педагогічні механізми впливу слова на пізнавальну активність. Мотиваційний потенціал мовлення вчителя. Слово як засіб стимулювання інтересу, уваги, уяви та мислення. Характер організації матеріалу у процесі зв'язного викладу вчителя. Проблемність і діалогічність мовлення вчителя як умова активізації навчання. Педагогічні умови ефективного використання вербальних засобів навчання. Рефлексивна спрямованість мовлення вчителя. Мовленнєві стратегії вчителя на уроках української мови та літератури. Слово вчителя як чинник формування мовної, читацької, культурної компетентностей та критичного мислення. Типові помилки у використанні слова вчителя та шляхи їх подолання.<br>**Творче завдання: «Слово вчителя як вербальний стимул»**<br>Завдання: Розробіть вербальні прийоми активізації пізнавальної діяльності для початку уроку з української мови або літератури.. Інструкція. Оберіть тему та клас. Сформулюйте: проблемне запитання; мотиваційну репліку; коротку мовну провокацію (цитата, парадокс). Поясніть, які пізнавальні процеси активізуються (увага, мислення, уява). Форма подання: презентація + добірка вербальних прийомів + аналітичний коментар. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Самостійна робота 3 | **Тема: Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів**<br>**Питання:** Вербальні засоби в традиційному, дистанційному та змішаному навчанні. Вербальні засоби навчання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Адаптація вербальних матеріалів для учнів з ООП. Вербальна підтримка учнів із труднощами читання та мовлення.<br>Мовленнєві стратегії вчителя на уроках української мови та літератури. Слово вчителя як чинник формування мовної, читацької, культурної компетентностей та критичного мислення.<br>**Творче завдання: «Мовленнєві стратегії вчителя як чинник критичного мислення»**<br>Завдання: Проаналізувати власне або мовлення вчителя (урок) з погляду формування критичного мислення. Інструкція. Перегляньте запис уроку української мови або літератури. Випишіть 8–10 реплік учителя під час уроку. Позначте, які мовленнєві стратегії використано: відкриті запитання; проблематизація; уточнення; вербальне моделювання мислення. Зробіть висновок про вплив мовлення на мислення учнів. Формат подання: презентація + текст + аналітична схема або таблиця. | 15 | 20 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Лекція 6 | **Тема: Мовлення вчителя як професійний інструмент педагогічної діяльності**<br>**Питання:** Проблеми культури мовлення педагога в сучасному освітньому просторі. Мовлення вчителя як засіб навчання, виховання та розвитку особистості учня. Вплив якості педагогічного мовлення на рівень мотивації учнів до навчання; ефективність сприйняття та засвоєння навчального матеріалу; формування мовної та комунікативної компетентностей учнів. Мовлення вчителя як компонент педагогічної майстерності. Вимоги до мовлення вчителя (нормативність, точність, логічність, доступність, доречність мовних засобів). Комунікативні, етичні та естетичні вимоги. Виховний потенціал мовлення вчителя.<br>Техніка мовлення та її значення у професійній діяльності вчителя-словесника (дихання, голос, дикція, темп і ритм мовлення, пауза як засіб логіко-емоційного впливу, інтонація та мелодика мовлення). Типи дихання. Основні вади мовного дихання, їх причини. Характеристика процесу голосоутворення. Невербальні компоненти мовлення (міміка, жести, поза, зоровий контакт). Шляхи вдосконалення техніки мовлення майбутнього вчителя. Прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів засобами мовлення вчителя. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне 6 | **Тема: Проблеми культури мовлення педагога в сучасному освітньому просторі**<br>**Питання:** Мовлення вчителя як засіб навчання, виховання та розвитку особистості учня. Вплив якості педагогічного мовлення на рівень мотивації учнів до навчання; ефективність сприйняття та засвоєння навчального матеріалу; формування мовної та комунікативної компетентностей учнів. Мовлення вчителя як компонент педагогічної майстерності. Вимоги до мовлення вчителя (нормативність, точність, логічність, доступність, доречність мовних засобів). Комунікативні, етичні та естетичні вимоги.<br>Техніка мовлення та її значення у професійній діяльності вчителя-словесника (дихання, голос, дикція, темп і ритм мовлення, пауза як засіб логіко-емоційного впливу, інтонація та мелодика мовлення). Типи дихання. Основні вади мовного дихання, їх причини. Характеристика процесу голосоутворення. Невербальні компоненти мовлення (міміка, жести, поза, зоровий контакт). Шляхи вдосконалення техніки мовлення майбутнього вчителя. Прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів засобами мовлення вчителя.<br>**Творче завдання: «Педагогічне мовлення вчителя як інструмент мотивації учнів»**<br>Завдання: Створити два варіанти вступного слова вчителя до одного й того самого уроку: демотивувальний (із порушенням вимог до мовлення); мотивувальний (відповідно до норм педагогічного мовлення). Інструкція. Оберіть тему уроку з української мови або літератури. Напишіть два тексти вступного мовлення (по 1–1,5 хв): перший – із навмисними мовленнєвими вадами (монотонність, перевантаженість термінами, логічна неструктурованість); другий – нормативний, логічний, емоційно вмотивований. Проаналізуйте, які мовні чинники впливають на мотивацію учнів. Формат подання: два тексти + аналітичний коментар. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Лекція 7 – 8 | **Тема: Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс з української мови та літератури як системний засіб навчання**<br>**Питання:** Навчально-методичний комплекс (НМК) як цілісна система вербального впливу. НМК як інструмент реалізації Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти. Місце НМК у професійній діяльності вчителя | 4 | 2 | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | української мови та літератури. Компетентнісний підхід як методологічна основа побудови НМК. Державні стандарти мовно-літературної освітньої галузі. Типові та модельні навчальні програми з української мови й літератури. Освітні програми закладів загальної середньої освіти. Вимоги МОН України до навчально-методичного забезпечення предметів. Академічна свобода вчителя у доборі компонентів НМК.<br>Структура навчально-методичного комплексу з української мови та літератури: навчальна програма як концептуальна основа НМК, підручник як базовий компонент комплексу, робочий зошит та зошит для розвитку мовлення / читацької компетентності, навчальні посібники для учнів та інструктивно-методичні матеріали для вчителів (методичний посібник), дидактичні та демонстраційні матеріали (картки, тексти для аналізу та інтерпретації, схеми, таблиці, інфографіка). електронні та цифрові складники НМК, засоби оцінювання навчальних досягнень учнів. Програми і підручники з української мови та літератури як провідний засіб організації навчальної діяльності школярів. Підручник як особлива дидактична система (зміст навчання і специфічна модель процесу навчання). Функції підручника. Основні вимоги до підручника. Мовленнєві особливості текстів підручників з української мови та літератури. Навчальні тексти: Роль завдань і запитань у формуванні мовленнєвих і читацьких умінь. Вербальні засоби як основа розвитку зв'язного мовлення та формування читацької культури та критичного мислення. Вербальні засоби в електронних підручниках і цифрових платформах. Навчальні видання для учнів: підручник, навчальний посібник, практикум, робочі зошити.<br>Цифровізація навчально-методичних комплексів. Цифровий компонент навчально-методичного комплексу: **е**лектронні підручники та онлайн-платформи; освітні платформи й сервіси (електронні вправи, тести, інтерактивні завдання)**;** мультимедійні навчальні матеріали. Роль штучного інтелекту у створенні навчальних вербальних ресурсів. Роль цифрових інструментів у дистанційному та змішаному навчанні. Адаптація навчально-методичного комплексу до потреб учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіт. Роль учителя у формуванні та використанні навчально-методичного комплексу (творчий підхід та авторські доповнення до НМК). | | | |
| Практичне 7 | **Тема: Навчально-методичний комплекс (НМК) як цілісна система вербального впливу**<br>**Питання:** НМК як інструмент реалізації Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти. Місце НМК у професійній діяльності вчителя української мови та літератури. Компетентнісний підхід як методологічна основа побудови НМК. Державні стандарти мовно-літературної освітньої галузі. Типові та модельні навчальні програми з української мови й літератури. Освітні програми закладів загальної середньої освіти. Вимоги МОН України до навчально-методичного забезпечення предметів. Академічна свобода вчителя у доборі компонентів НМК.<br>Структура навчально-методичного комплексу з української мови та літератури: навчальна програма як концептуальна основа НМК, підручник як базовий компонент комплексу, робочий зошит та зошит для розвитку мовлення / читацької компетентності, навчальні посібники для учнів та інструктивно-методичні матеріали для вчителів (методичний посібник), дидактичні та демонстраційні матеріали (картки, тексти для аналізу та інтерпретації, схеми, таблиці, інфографіка). | 2 | 2 | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | електронні та цифрові складники НМК, засоби оцінювання навчальних досягнень учнів. Програми і підручники з української мови та літератури як провідний засіб організації навчальної діяльності школярів. Підручник як особлива дидактична система (зміст навчання і специфічна модель процесу навчання). Функції підручника. Основні вимоги до підручника. Мовленнєві особливості текстів підручників з української мови та літератури. Навчальні тексти: Роль завдань і запитань у формуванні мовленнєвих і читацьких умінь. Вербальні засоби як основа розвитку зв'язного мовлення та формування читацької культури та критичного мислення. Вербальні засоби в електронних підручниках і цифрових платформах. Навчальні видання для учнів: підручник, навчальний посібник, практикум, робочі зошити.<br>**Творче завдання: «НМК очима учня: аналіз вербального впливу»**<br>Завдання: Проаналізувати один навчально-методичний комплекс (підручник + робочий зошит / методичні рекомендації) з української мови або літератури з погляду якості вербального впливу. Інструкція. Оберіть чинний НМК (5–11 клас). Проаналізуйте: стиль і тон звернення до учня; чіткість формулювання завдань; мотиваційні елементи; логіку подачі матеріалу. Зробіть висновок: який образ учня «бачить» автор НМК. Формат подання: презентація +аналітичний текст. | | | |
| Практичне 8 | **Тема: Особливості навчально-методичних комплексів в умовах дистанційного та змішаного навчання**<br>**Питання:** Цифровізація навчально-методичних комплексів. Цифровий компонент навчально-методичного комплексу: **е**лектронні підручники та онлайн-платформи; освітні платформи й сервіси (електронні вправи, тести, інтерактивні завдання)**;** мультимедійні навчальні матеріали. Роль штучного інтелекту у створенні навчальних вербальних ресурсів. Роль цифрових інструментів у дистанційному та змішаному навчанні. Адаптація навчально-методичного комплексу до потреб учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіт. Роль учителя у формуванні та використанні навчально-методичного комплексу (творчий підхід та авторські доповнення до НМК).<br>**Творче завдання: Аналіз цифрових компонентів НМК**<br>Інструкція: Оберіть один навчально-методичний комплекс (НМК) для вашого предмету (українська мова або література). Проаналізуйте наявні цифрові компоненти: електронні підручники, онлайн-платформи, інтерактивні вправи, мультимедійні матеріали. Складіть таблицю, у якій зазначте: тип цифрового ресурсу, його переваги, недоліки, можливості для дистанційного або змішаного навчання. Напишіть аналітичний висновок про роль цифрових компонентів у покращенні навчально-пізнавальної діяльності учнів. Формат подання: презентація + таблиця + аналітичний звіт. | 2 | | |
| Самостійна робота 4 | **Тема: Цифровізація навчально-методичних комплексів**<br>**Питання:** Цифровий компонент навчально-методичного комплексу: **е**лектронні підручники та онлайн-платформи; освітні платформи й сервіси (електронні вправи, тести, інтерактивні завдання)**;** мультимедійні навчальні матеріали. Роль штучного інтелекту у створенні навчальних вербальних ресурсів. Роль цифрових інструментів у дистанційному та змішаному навчанні. Адаптація навчально-методичного комплексу до потреб учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіт. Роль учителя у формуванні та використанні навчально-методичного комплексу (творчий підхід та авторські доповнення до НМК).<br>**Творче завдання: План цифрового уроку** | 15 | 20 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Інструкція: Оберіть тему уроку з української мови або літератури. Складіть план уроку із використанням цифрових компонентів: електронний підручник, інтерактивна платформа, мультимедійні матеріали. Продумайте: цілі уроку та очікувані результати; послідовність роботи учнів із цифровими ресурсами; завдання для самостійної та групової роботи; способи контролю та оцінювання. Формат подання: презентація + методичний коментар. | | | |
| Лекція 9 – 10 | **Тема: Технічні засоби навчання**<br>**Питання:** Технічні засоби навчання (ТЗН) як складова системи дидактичних засобів. Історія розвитку технічних засобів навчання: від традиційних до цифрових. Роль ТЗН у модернізації освіти та реалізації компетентнісного підходу. Вплив технічних засобів на якість навчання, мотивацію та пізнавальну активність учнів. Класифікація технічних засобів навчання (за функціональним призначенням; за технічною складністю; за каналом сприйняття інформації; за ступенем інтерактивності). Ефективність використання ТЗН. Функції та дидактичні можливості технічних засобів навчання в освітньому процесі.<br>Основні види технічних засобів навчання та їх дидактичні можливості. Аудіотехнічні засоби (аудіозаписи, подкасти, диктофони). Візуальні технічні засоби (проєктори, документ-камери, інтерактивні дошки). Аудіовізуальні засоби (відеофільми, навчальні відео, анімації). Комп'ютерні та цифрові технічні засоби (персональні комп 'ютери, планшети, смартфони; освітні платформи; хмарні сервіси). Інтерактивні та мережеві технічні засоби (системи онлайн-навчання; засоби відеоконференцій; цифрові симулятори та тренажери).<br>Технічні засоби навчання в умовах цифрової та дистанційної освіти. ТЗН як основа дистанційного та змішаного навчання. Переваги та обмеження використання технічних засобів в онлайн-освіті. Цифрова грамотність викладача й здобувачів освіти. Безпека та етичні аспекти використання технічних засобів. Технічні засоби навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Адаптивні та допоміжні технічні засоби навчання. ТЗН для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Роль технічних засобів у забезпеченні рівного доступу до освіти. Використання штучного інтелекту в освіті. Віртуальна та доповнена реальність як технічні засоби навчання. Тенденції цифрової трансформації освітнього процесу.<br>Методика використання технічних засобів навчання. Педагогічні вимоги до добору ТЗН. Принципи ефективного використання технічних засобів: Роль викладача у у свідомому й педагогічно обґрунтованому використанні ТЗН. Типові помилки під час використання технічних засобів навчання. Поєднання технічних засобів із традиційними формами навчання. | 4 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне 9 | **Тема: Технічні засоби навчання (ТЗН) як складова системи дидактичних засобів**<br>**Питання:** Історія розвитку технічних засобів навчання: від традиційних до цифрових. Роль ТЗН у модернізації освіти та реалізації компетентнісного підходу. Вплив технічних засобів на якість навчання, мотивацію та пізнавальну активність учнів. Класифікація технічних засобів навчання (за функціональним призначенням; за технічною складністю; за каналом сприйняття інформації; за ступенем інтерактивності). Ефективність використання ТЗН. Функції та дидактичні можливості технічних засобів навчання в освітньому процесі.<br>Основні види технічних засобів навчання та їх дидактичні можливості. Аудіотехнічні засоби (аудіозаписи, подкасти, | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | диктофони). Візуальні технічні засоби (проєктори, документ-камери, інтерактивні дошки). Аудіовізуальні засоби (відеофільми, навчальні відео, анімації). Комп'ютерні та цифрові технічні засоби (персональні комп 'ютери, планшети, смартфони; освітні платформи; хмарні сервіси). Інтерактивні та мережеві технічні засоби (системи онлайн-навчання; засоби відеоконференцій; цифрові симулятори та тренажери).<br>**Творче завдання: ТЗН у сучасному навчальному процесі**<br>Інструкція: Складіть список сучасних технічних засобів навчання (наприклад: інтерактивна дошка, проектор, планшет, аудіо- та відеотехніка). Оберіть 3–4 ТЗН та проаналізуйте їх можливості для реалізації різних дидактичних цілей. Заповніть таблицю: тип ТЗН, призначення, переваги, обмеження, приклади використання на уроках української мови та літератури. Проаналізуйте їх вплив на навчально-пізнавальну діяльність учнів: увагу, мотивацію, розуміння матеріалу. Складіть аналітичний звіт із рекомендаціями щодо оптимального використання ТЗН у класі. Формат подання: презентація + таблиця + аналітичний звіт. | | | |
| Практичне 10 | **Тема: Технічні засоби навчання в умовах цифрової та дистанційної освіти**<br>**Питання:** ТЗН як основа дистанційного та змішаного навчання. Переваги та обмеження використання технічних засобів в онлайн-освіті. Цифрова грамотність викладача й здобувачів освіти. Безпека та етичні аспекти використання технічних засобів. Технічні засоби навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Адаптивні та допоміжні технічні засоби навчання. ТЗН для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Роль технічних засобів у забезпеченні рівного доступу до освіти. Використання штучного інтелекту в освіті. Віртуальна та доповнена реальність як технічні засоби навчання. Тенденції цифрової трансформації освітнього процесу.<br>Методика використання технічних засобів навчання. Педагогічні вимоги до добору ТЗН. Принципи ефективного використання технічних засобів: Роль викладача у у свідомому й педагогічно обґрунтованому використанні ТЗН. Типові помилки під час використання технічних засобів навчання. Поєднання технічних засобів із традиційними формами навчання.<br>**Творче завдання: ТЗН у цифровій освіті**<br>Інструкція: Складіть список технічних засобів навчання, які використовуються у дистанційному та змішаному форматах (наприклад: інтерактивна дошка, відеоконференції, онлайн-платформи, електронні підручники, віртуальні лабораторії). Оберіть 3–4 ТЗН та проаналізуйте їхні можливості для реалізації дидактичних цілей. Заповніть таблицю з колонками: тип ТЗН, функції, переваги, обмеження, приклади використання в онлайн-уроках. Напишіть аналітичний звіт про роль ТЗН у цифровій та дистанційній освіті та рекомендації щодо їх оптимального використання. Формат подання: презентація + таблиця + аналітичний звіт. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Самостійна робота 5 | **Тема: Технічні засоби навчання в інклюзивному освітньому середовищі**<br>**Питання:** Технічні засоби навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Адаптивні та допоміжні технічні засоби навчання. ТЗН для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Роль технічних засобів у забезпеченні рівного доступу до освіти. Використання штучного інтелекту в освіті. Віртуальна та доповнена реальність як технічні засоби навчання. Тенденції цифрової трансформації освітнього процесу.<br>**Творче завдання: ТЗН для інклюзивного навчання** | 15 | 20 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Інструкція: Складіть список сучасних технічних засобів навчання (інтерактивні дошки, планшети, електронні підручники, аудіо- та відеотехніка). Оберіть 3–4 ТЗН та проаналізуйте їхні можливості для інклюзивного навчання. Заповніть таблицю: тип ТЗН, функції, переваги для учнів з ООП, обмеження, вплив на навчально-пізнавальну діяльність учнів з ООП (увагу, мотивацію, розуміння матеріалу), приклади використання. Напишіть аналітичний звіт про роль ТЗН у створенні доступного та ефективного освітнього середовища та рекомендації щодо оптимального використання ТЗН у інклюзивному класі. Формат подання: презентація + таблиця + аналітичний звіт. | | | |
| Лекція<br>11 – 12 | **Тема: Організація навчання в умовах дистанційного та змішаного навчання**<br>**Питання:** Вплив цифровізації, пандемій, воєнних викликів та мобільності населення на трансформацію освітнього процесу. Нормативно-правове забезпечення дистанційного та змішаного навчання в Україні. Місце дистанційного і змішаного навчання в концепції Нової української школи та вищої освіти. Поняття, сутність і моделі дистанційного та змішаного навчання. Порівняльна характеристика дистанційного та змішаного навчання: переваги й обмеження. Психолого-педагогічні особливості сприйняття навчального матеріалу в онлайн- та офлайн-форматах. Організаційно-педагогічні засади дистанційного та змішаного навчання. Планування освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання. Синхронні та асинхронні форми навчання: особливості поєднання. Тайм-менеджмент викладача і здобувачів освіти. Комунікація як ключовий чинник ефективності навчання.<br>Методика використання дидактичних засобів навчання для організації та проведення занять у дистанційному та змішаному форматах. Оцінювання навчальних досягнень в умовах дистанційного та змішаного навчання. Формувальне та підсумкове оцінювання. Академічна доброчесність в онлайн-середовищі. Альтернативні форми контролю знань. Самооцінювання та взаємооцінювання як складники освітнього процесу. Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу. Мотивація здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання. Профілактика емоційного вигорання викладачів і студентів. Формування навчальної автономії та відповідальності. Інклюзивний підхід у дистанційному та змішаному навчанні. Підтримка соціальної взаємодії та навчальної спільноти.<br>Роль викладача в умовах дистанційного та змішаного навчання. Трансформація професійної ролі викладача. Цифрова та педагогічна компетентність викладача. Модерація, фасилітація та наставництво в онлайн-середовищі. Професійний розвиток і самоосвіта викладача. Шляхи підвищення якості дистанційного та змішаного навчання. Інтеграція штучного інтелекту та адаптивних технологій.<br>Основи організації дистанційного та змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. Інструменти для онлайн-комунікації під час освітнього процесу – платформи для синхронної взаємодії: Zoom, Google Meet, Microsoft Teams.. Аналіз онлайн-платформ для проведення дистанційних занять. Системи управління навчанням: визначення та ключові можливості (Moodle, Google Classroom, Canvas). Платформа Moodle: основні функції, створення та налаштування електронних курсів, розміщення навчальних матеріалів, організація тестування, облік успішності. Google Classroom: особливості роботи з віртуальними класами, створення завдань, перевірка робіт, зворотний зв’язок, використання спільних | 4 | | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | документів Google Workspace. Розробка інтегрованих курсів із використанням мультимедійних технологій. | | | |
| Практичне 11 | **Тема: Організація навчання в умовах дистанційного та змішаного навчання**<br>**Питання:** Вплив цифровізації, пандемій, воєнних викликів та мобільності населення на трансформацію освітнього процесу. Нормативно-правове забезпечення дистанційного та змішаного навчання в Україні. Місце дистанційного і змішаного навчання в концепції Нової української школи та вищої освіти. Поняття, сутність і моделі дистанційного та змішаного навчання. Порівняльна характеристика дистанційного та змішаного навчання: переваги й обмеження. Психолого-педагогічні особливості сприйняття навчального матеріалу в онлайн- та офлайн-форматах. Організаційно-педагогічні засади дистанційного та змішаного навчання. Планування освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання. Синхронні та асинхронні форми навчання: особливості поєднання. Тайм-менеджмент викладача і здобувачів освіти. Комунікація як ключовий чинник ефективності навчання.<br>Методика використання дидактичних засобів навчання для організації та проведення занять у дистанційному та змішаному форматах. Оцінювання навчальних досягнень в умовах дистанційного та змішаного навчання. Формувальне та підсумкове оцінювання. Академічна доброчесність в онлайн-середовищі. Альтернативні форми контролю знань. Самооцінювання та взаємооцінювання як складники освітнього процесу. Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу. Мотивація здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання. Профілактика емоційного вигорання викладачів і студентів. Формування навчальної автономії та відповідальності. Інклюзивний підхід у дистанційному та змішаному навчанні. Підтримка соціальної взаємодії та навчальної спільноти.<br>**Творче завдання: НУШ онлайн і офлайн: педагогічна інтерпретація**<br>Інструкція: Оберіть 3–4 ключові положення НУШ (дитиноцентризм, компетентнісний підхід, партнерство, формувальне оцінювання). Проаналізуйте, як ідеї Нової української школи реалізуються в дистанційному та змішаному навчанні з української мови / літератури. Для кожного положення: поясніть його реалізацію в дистанційному форматі; поясніть реалізацію в змішаному форматі; наведіть приклад конкретної навчальної ситуації. Підготуйте аналітичний звіт: який формат повніше відповідає ідеям НУШ і чому. Формат подання: презентація + аналітичний звіт. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Практичне 12 | **Тема: Основи організації дистанційного та змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти**<br>**Питання:** Основи організації дистанційного та змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. Інструменти для онлайн-комунікації під час освітнього процесу – платформи для синхронної взаємодії: Zoom, Google Meet, Microsoft Teams.. Аналіз онлайн-платформ для проведення дистанційних занять. Системи управління навчанням: визначення та ключові можливості (Moodle, Google Classroom, Canvas). Платформа Moodle: основні функції, створення та налаштування електронних курсів, розміщення навчальних матеріалів, організація тестування, облік успішності. Google Classroom: особливості роботи з віртуальними класами, створення завдань, перевірка робіт, зворотний зв'язок, використання спільних документів Google Workspace. Розробка інтегрованих курсів із використанням мультимедійних технологій. Роль викладача в умовах дистанційного та змішаного навчання. | 2 | 2 | *денна форма – щотижня*<br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Трансформація професійної ролі викладача. Цифрова та педагогічна компетентність викладача. Модерація, фасилітація та наставництво в онлайн-середовищі. Професійний розвиток і самоосвіта викладача. Шляхи підвищення якості дистанційного та змішаного навчання. Інтеграція штучного інтелекту та адаптивних технологій.<br>**Творче завдання: Переваги й обмеження: рефлексивне есе**<br>Завдання: Напишіть рефлексивне есе про переваги й обмеження дистанційного та змішаного навчання для майбутнього вчителя-словесника. Інструкція: Висвітліть: 3 переваги дистанційного навчання; 3 переваги змішаного навчання; ключові обмеження обох форматів. Зробіть акцент на власному баченні майбутньої професійної діяльності. Формат подання: есе. | | | |
| Самостійна робота 6 | **Тема: Основи організації дистанційного та змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти**<br>**Питання:** Моделі дистанційного та змішаного навчання. Порівняльна характеристика дистанційного та змішаного навчання: переваги й обмеження. Психолого-педагогічні особливості сприйняття навчального матеріалу в онлайн- та офлайн-форматах. Організаційно-педагогічні засади дистанційного та змішаного навчання. Планування освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання. Синхронні та асинхронні форми навчання: особливості поєднання. Тайм-менеджмент викладача і здобувачів освіти. Комунікація як ключовий чинник ефективності навчання.<br>**Творче завдання: День із життя онлайн-вчителя: тайм-менеджмент у дії**<br>Завдання: Створіть візуальний та текстовий сценарій одного робочого дня вчителя-словесника в умовах дистанційного або змішаного навчання. Інструкція: Опишіть робочий день з часовими блоками (уроки, підготовка, перевірка, комунікація). Визначте: «часові пастки»; джерела перевантаження; способи оптимізації часу. Запропонуйте правила ефективного тайм-менеджменту. Формат подання: візуальний та текстовий сценарій (презентація). | 15 | 20 | |
| Лекція 13 – 14 | **Тема: Цифрові платформи та онлайн-інструменти для створення навчального контенту**<br>**Питання:**<br>**Мультимедійна презентація як інструмент вчителя-словесника.** Мультимедійна презентація в сучасному освітньому процесі та її місце серед дидактичних засобів навчання. Еволюція презентації: від ілюстративного матеріалу до інтерактивного освітнього інструменту. Роль мультимедійних технологій у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів. Мультимедійна презентація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання. Презентація як форма подання інформації: принципи візуальної комунікації, мультимедійність, інтерактивність. Дидактичний потенціал мультимедійної презентації на уроках української мови та літератури. Види мультимедійних презентацій у діяльності вчителя-словесника. Структура ефективної мультимедійної презентації. Вимоги до створення мультимедійних презентацій для уроків словесності. Методика використання мультимедійної презентації на різних етапах уроку. Мультимедійна презентація як засіб організації діяльності учнів. Технологія сторітелінгу в презентаціях на уроках літератури. Інтерактивні тригери та гіперпосилання для нелінійних уроків. Мультимедійні презентації в інклюзивному освітньому середовищі. Типові помилки під час використання мультимедійних презентацій. Програми та платформи для створення інтерактивних презентацій (PowerPoint, Google Slides, | 4 | 2 | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Canva, Prezi, Genially).<br>**Хмарні сервіси як інструмент професійної діяльності вчителя.** Використання хмарних сервісів у роботі вчителя. Переваги використання хмарних сервісів у педагогічній діяльності: Обмеження та ризики хмарних технологій в освіті (конфіденційність, інтернет-залежність, цифрова нерівність). Основні напрями використання хмарних сервісів у роботі педагога: Сервіси для зберігання та обміну файлами (Google Drive, OneDrive, Dropbox). Можливості хмарних дисків: зберігання даних, спільний доступ, синхронізація файлів, робота з документами в реальному часі. Сервіси для створення навчального контенту (Google Docs, Slides, Sheets, Microsoft Word Online, PowerPoint Online, Canva (освітні можливості). Сервіси для організації освітнього процесу (Google Classroom, Microsoft Teams for Education). Сервіси для оцінювання та зворотного зв'язку (Google Forms, Microsoft Forms, Kahoot, Quizizz (у хмарному середовищі)). Використання хмарних сервісів на різних етапах уроку, для організації самостійної та домашньої роботи учнів, оцінювання навчальних досягнень і зворотного зв'язку. Хмарні сервіси в умовах дистанційного та змішаного навчання. Підтримка навчальної мотивації та взаємодії учасників освітнього процесу. Використання хмарних сервісів для індивідуалізації навчання. Переваги хмарних сервісів для учнів з особливими освітніми потребами. Практичне застосування хмарних сервісів у діяльності філолога: управління навчальними проєктами, колективна робота над матеріалами, обмін ресурсами та створення навчального контенту.<br>**Онлайн-інструменти для створення візуального контенту у професійній діяльності вчителя-словесника.** Візуальний контент у сучасному освітньому просторі**.** Принципи ефективного візуального повідомлення (простота, логічність, читабельність, емоційність). Інструменти для створення графічного контенту: інфографіки, структурно-логічних схем, ментальних карт (інтелект-карти), таймлайнів (стрічок часу), інтерактивних плакатів, презентацій, публікацій (Piktochart, Venngage, Canva, MindMup, Google.it, Time.Graphics, Thinglink). Онлайн-платформи для створення візуального контенту: (Canva, Prezi, Google Slides, PowerPoint Online). Сервіси зберігання та організації ресурсів: колекціонування та спільне використання соціальних закладок, організація навчальних ресурсів (Symbaloo). Онлайн-інструменти для створення «хмарок слів», пазлів, ребусів, QR-кодів, колажів, кросвордів, кросенсів, інтерактивних та тестових завдань (WordArt, Jigsaw Planet, Mentimeter, Rebus1.com, Time.Graphics, Thinglink, QRCode Monkey, ME-QR, GenQRCode, Crossword Maker).<br>Інструменти для спільної групової та проєктної роботи, колективної візуальної взаємодії, формування електронного портфоліо, створення віртуальних стін для творчих робіт учнів, моделювання освітніх процесів в онлайновому середовищі (Padlet, Miro, Lino, Sand Box, Canva, Notion).<br>Аудіовізуальні засоби та цифровий сторітелінг. Специфіка навчального відео: відео-лекції, відео-демонстрація, експлейнери, інтерв'ю, анімаційне відео (Canva Video, Clipchamp, CapCut, Powtoon). Подкастинг у навчанні мови: розвиток навичок аудіювання та говоріння. Буктрейлер як сучасний жанр відгуку про прочитану книгу. Сервіси для відео- та анімаційного контенту.<br>VR/AR технології: занурення в літературний контекст. Технології доповненої (AR) та віртуальної (VR) реальності. Віртуальні подорожі музеями-садибами письменників. Мобільні додатки з | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | AR для візуалізації художніх світів.<br>Інклюзивний потенціал візуального контенту. Принципи універсального дизайну навчання (UDL). Використання піктограм, символів, кольорових маркерів. Переваги візуального контенту для учнів з ООП (із порушеннями читання, уваги, сприйняття. Методичні вимоги до створення візуального навчального контенту. Типові помилки у створенні візуальних матеріалів.<br>**Тема: Онлайн-інструменти для створення інтерактивних завдань у професійній діяльності вчителя-словесника.** Поняття інтерактивного завдання та його значення в професійній діяльності сучасного вчителя-словесника. Переваги застосування інтерактивних завдань: мотивація, активне навчання, швидкий зворотний зв'язок, варіативність, адаптивність, індивідуалізація навчання. Відповідність інтерактивних онлайн-завдань вимогам НУШ та компетентнісного підходу. Мотиваційний потенціал інтерактиву в умовах дистанційного та змішаного навчання.<br>Типи інтерактивних завдань: тестові завдання (один або кілька варіантів відповіді, відповідності); завдання на встановлення відповідностей і сортування; завдання на заповнення пропусків; створення схем, карт, «хмар слів»; ігрові та квестові формати. Онлайн-платформи для створення інтерактивних та тестових завдань для оцінювання та активізації пізнавальної діяльності: LearningApps.org (вправи, квести, ігри); Wordwall (флеш-карти, інтерактивні ігри, адаптація завдань для різних вікових категорій); Quizizz, Quizlet, Kahoot, Mentimetr, Genially (інструменти миттєвого опитування, інтерактивні ігри, змагальний компонент, формувальне оцінювання); Google Forms / Microsoft Forms (тестування та опитування); H5P (інтеграція з LMS) (інтерактивне відео, презентації та тести, мультимедійні книги); NotebookLM (аналіз та синтез великих обсягів даних, створення різноманітних звітів, генерація аудіо та відеоогляді, посібників, ментальних карт, інфографіки, флеш-карток та тестів).<br>Інтерактивні завдання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Оцінювання навчальних досягнень за допомогою онлайн-інструментів (формувальне оцінювання, автоматизований зворотний зв'язок, аналітика результатів і моніторинг прогресу учнів. Застосування інтерактивних завдань у дистанційному та змішаному навчанні, інтеграція у навчальні проєкти та професійну діяльність. | | | |
| Практичне 13 | **Тема: Цифрові платформи та онлайн-інструменти для створення навчального контенту**<br>**Питання:**<br>**Мультимедійна презентація як інструмент вчителя-словесника.** Мультимедійна презентація в сучасному освітньому процесі та її місце серед дидактичних засобів навчання. Еволюція презентації: від ілюстративного матеріалу до інтерактивного освітнього інструменту. Роль мультимедійних технологій у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів. Мультимедійна презентація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання. Презентація як форма подання інформації: принципи візуальної комунікації, мультимедійність, інтерактивність. Дидактичний потенціал мультимедійної презентації на уроках української мови та літератури. Види мультимедійних презентацій у діяльності вчителя-словесника. Структура ефективної мультимедійної презентації. Вимоги до створення мультимедійних презентацій для уроків словесності. Методика використання мультимедійної презентації на різних етапах уроку. Мультимедійна презентація як засіб організації | 2 | 2 | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | діяльності учнів. Технологія сторітелінгу в презентаціях на уроках літератури. Інтерактивні тригери та гіперпосилання для нелінійних уроків. Мультимедійні презентації в інклюзивному освітньому середовищі. Типові помилки під час використання мультимедійних презентацій. Програми та платформи для створення інтерактивних презентацій (PowerPoint, Google Slides, Canva, Prezi, Genially).<br>**Хмарні сервіси як інструмент професійної діяльності вчителя.** Використання хмарних сервісів у роботі вчителя. Переваги використання хмарних сервісів у педагогічній діяльності: Обмеження та ризики хмарних технологій в освіті (конфіденційність, інтернет-залежність, цифрова нерівність). Основні напрями використання хмарних сервісів у роботі педагога: Сервіси для зберігання та обміну файлами (Google Drive, OneDrive, Dropbox). Можливості хмарних дисків: зберігання даних, спільний доступ, синхронізація файлів, робота з документами в реальному часі. Сервіси для створення навчального контенту (Google Docs, Slides, Sheets, Microsoft Word Online, PowerPoint Online, Canva (освітні можливості). Сервіси для організації освітнього процесу (Google Classroom, Microsoft Teams for Education). Сервіси для оцінювання та зворотного зв'язку (Google Forms, Microsoft Forms, Kahoot, Quizizz (у хмарному середовищі)). Використання хмарних сервісів на різних етапах уроку, для організації самостійної та домашньої роботи учнів, оцінювання навчальних досягнень і зворотного зв'язку. Хмарні сервіси в умовах дистанційного та змішаного навчання. Підтримка навчальної мотивації та взаємодії учасників освітнього процесу. Використання хмарних сервісів для індивідуалізації навчання. Переваги хмарних сервісів для учнів з особливими освітніми потребами. Практичне застосування хмарних сервісів у діяльності філолога: управління навчальними проєктами, колективна робота над матеріалами, обмін ресурсами та створення навчального контенту.<br>**Творче завдання: Самостійна робота в хмарі: від завдання до результату**<br>Завдання: Розробити комплекс самостійних або домашніх завдань із використанням хмарних сервісів. Інструкція: Створіть 3 різні завдання (репродуктивне, аналітичне, творче). Для кожного завдання визначте: хмарний сервіс; інструкцію для учнів; форму подання результату; критерії само- або взаємооцінювання. Поясніть, як завдання сприяють формуванню навчальної автономії. Формат подання: презентація | | | |
| Практичне 14 | **Тема: Цифрові платформи та онлайн-інструменти для створення навчального контенту**<br>**Питання:**<br>**Онлайн-інструменти для створення візуального контенту у професійній діяльності вчителя-словесника.** Візуальний контент у сучасному освітньому просторі**.** Принципи ефективного візуального повідомлення (простота, логічність, читабельність, емоційність). Інструменти для створення графічного контенту: інфографіки, структурно-логічних схем, ментальних карт (інтелект-карти), таймлайнів (стрічок часу), інтерактивних плакатів, презентацій, публікацій (Piktochart, Venngage, Canva, MindMup, Google.it, Time.Graphics, Thinglink). Онлайн-платформи для створення візуального контенту: (Canva, Prezi, Google Slides, PowerPoint Online). Сервіси зберігання та організації ресурсів: колекціонування та спільне використання соціальних закладок, організація навчальних ресурсів (Symbaloo). Онлайн-інструменти для створення «хмарок слів», пазлів, ребусів, QR-кодів, колажів, кросвордів, кросенсів, інтерактивних | 2 | 2 | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | та тестових завдань (WordArt, Jigsaw Planet, Mentimeter, Rebus1.com, Time.Graphics, Thinglink, QRCode Monkey, ME-QR, GenQRCode, Crossword Maker).<br>Інструменти для спільної групової та проєктної роботи, колективної візуальної взаємодії, формування електронного портфоліо, створення віртуальних стін для творчих робіт учнів, моделювання освітніх процесів в онлайновому середовищі (Padlet, Miro, Lino, Sand Box, Canva, Notion).<br>Аудіовізуальні засоби та цифровий сторітелінг. Специфіка навчального відео: відео-лекції, відео-демонстрація, експлейнери, інтерв'ю, анімаційне відео (Canva Video, Clipchamp, CapCut, Powtoon). Подкастинг у навчанні мови: розвиток навичок аудіювання та говоріння. Буктрейлер як сучасний жанр відгуку про прочитану книгу. Сервіси для відео- та анімаційного контенту.<br>VR/AR технології: занурення в літературний контекст. Технології доповненої (AR) та віртуальної (VR) реальності. Віртуальні подорожі музеями-садибами письменників. Мобільні додатки з AR для візуалізації художніх світів.<br>Інклюзивний потенціал візуального контенту. Принципи універсального дизайну навчання (UDL). Використання піктограм, символів, кольорових маркерів. Переваги візуального контенту для учнів з ООП (із порушеннями читання, уваги, сприйняття. Методичні вимоги до створення візуального навчального контенту. Типові помилки у створенні візуальних матеріалів.<br>**Тема: Онлайн-інструменти для створення інтерактивних завдань у професійній діяльності вчителя-словесника.** Поняття інтерактивного завдання та його значення в професійній діяльності сучасного вчителя-словесника. Переваги застосування інтерактивних завдань: мотивація, активне навчання, швидкий зворотний зв'язок, варіативність, адаптивність, індивідуалізація навчання. Відповідність інтерактивних онлайн-завдань вимогам НУШ та компетентнісного підходу. Мотиваційний потенціал інтерактиву в умовах дистанційного та змішаного навчання.<br>Типи інтерактивних завдань: тестові завдання (один або кілька варіантів відповіді, відповідності); завдання на встановлення відповідностей і сортування; завдання на заповнення пропусків; створення схем, карт, «хмар слів»; ігрові та квестові формати. Онлайн-платформи для створення інтерактивних та тестових завдань для оцінювання та активізації пізнавальної діяльності: LearningApps.org (вправи, квести, ігри); Wordwall (флеш-карти, інтерактивні ігри, адаптація завдань для різних вікових категорій); Quizizz, Quizlet, Kahoot, Mentimetr, Genially (інструменти миттєвого опитування, інтерактивні ігри, змагальний компонент, формувальне оцінювання); Google Forms / Microsoft Forms (тестування та опитування); H5P (інтеграція з LMS) (інтерактивне відео, презентації та тести, мультимедійні книги); NotebookLM (аналіз та синтез великих обсягів даних, створення різноманітних звітів, генерація аудіо та відеооглядів, посібників, ментальних карт, інфографіки, флеш-карток та тестів).<br>Інтерактивні завдання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Оцінювання навчальних досягнень за допомогою онлайн-інструментів (формувальне оцінювання, автоматизований зворотний зв'язок, аналітика результатів і моніторинг прогресу учнів. Застосування інтерактивних завдань у дистанційному та змішаному навчанні, інтеграція у навчальні проєкти та професійну діяльність. | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Творче завдання: «Віртуальна стіна літературного діалогу» (Padlet / Lino)**<br>Завдання: Створіть віртуальну стіну для роботи учнів 8–11 класу з одним художнім твором (на вибір). Стіна має відображати різні читацькі позиції. Інструкція: Оберіть твір зі шкільної програми. Створіть Padlet або Lino з тематичними колонками: образи персонажів; ключові цитати; асоціації та емоції; сучасні паралелі; візуальні метафори (ілюстрації, меми). Додайте інструкцію для учнів (1–2 речення до кожної колонки). Оформіть дизайн відповідно до настрою твору. Підготуйте пояснення, як ця стіна працює на уроці. Формат подання: презентація + покликання на онлайн-дошку. | | | |
| Самостійна робота 7 | **Тема: Цифрові платформи та онлайн-інструменти для створення навчального контенту**<br>**Питання:** Інтерактивні завдання в інклюзивному та диференційованому навчанні. Оцінювання навчальних досягнень за допомогою онлайн-інструментів (формувальне оцінювання, автоматизований зворотний зв'язок, аналітика результатів і моніторинг прогресу учнів. Застосування інтерактивних завдань у дистанційному та змішаному навчанні, інтеграція у навчальні проєкти та професійну діяльність.<br>**Творче завдання: «Інклюзивний інтерактив: завдання без бар'єрів»**<br>Завдання: Використовуючи принципи універсального дизайну навчання (UDL), створіть по два інтерактивні завдання з української мови та літератури, адаптовані для учнів з різними освітніми потребами. Інструкція: Оберіть тему уроку. Визначте потенційні бар'єри (читання, письмо, увага). Створіть завдання (H5P / Google Forms / Wordwall) з чіткими інструкціями; візуальною підтримкою; альтернативними способами відповіді. Додайте підказки й приклади. Опишіть умови використання на уроц. Формат подання: презентація | 15 | 20 | |
| Лекція 15 | **Тема: Використання ШІ (штучний інтелект) у професійній діяльності вчителя-словесника: асистент учителя чи конкурент**<br>**Питання:** Штучний інтелект як феномен сучасної освіти. Еволюція цифрових технологій в освіті: від електронних підручників до інтелектуальних систем навчання. Місце ШІ в освітньому просторі Нової української школи. Переваги й ризики впровадження ШІ в діяльність учителя-словесника. ШІ як інструмент планування освітнього процесу. ШІ як засіб підготовки навчальних матеріалів. ШІ у викладанні української мови та літератури. ШІ як інструмент диференціації та інклюзивного навчання. Використання ШІ для оцінювання навчальних досягнень.<br>Мовні моделі нового покоління (GPT, Claude, Gemini, DeepL): можливості використання у професійній діяльності вчителя-словесника. ШІ як педагогічний асистент вчителя: створення інтерактивних завдань, генерація ідей та тестів, розроблення навчальних сценаріїв. Знайомство з генеративними моделями ШІ для створення зображень, презентацій, аудіо- та відеоконтенту (DALL·E, Canva Magic Studio, Synthesia, Pika, Runway тощо). Розробка навчальних матеріалів із використанням ШІ: принципи побудови, дидактичні можливості, приклади практичних реалізацій. Інтеграція ШІ в освітній процес: застосування у дистанційному та змішаному навчанні, персоналізація освітньої траєкторії. Академічна доброчесність й етика використання ШІ. Формування відповідального ставлення учнів до використання ШІ. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Практичне 15 | **Тема:** Штучний інтелект як феномен сучасної освіти<br>**Питання:** Еволюція цифрових технологій в освіті: від електронних підручників до інтелектуальних систем навчання. Місце ШІ в освітньому просторі Нової української школи. Переваги й ризики впровадження ШІ в діяльність учителя-словесника. ШІ як інструмент планування освітнього процесу. ШІ як засіб підготовки навчальних матеріалів. ШІ у викладанні української мови та літератури. ШІ як інструмент диференціації та інклюзивного навчання. Використання ШІ для оцінювання навчальних досягнень.<br>Мовні моделі нового покоління (GPT, Claude, Gemini, DeepL): можливості використання у професійній діяльності вчителя-словесника. ШІ як педагогічний асистент вчителя: створення інтерактивних завдань, генерація ідей та тестів, розроблення навчальних сценаріїв. Знайомство з генеративними моделями ШІ для створення зображень, презентацій, аудіо- та відеоконтенту (DALL·E, Canva Magic Studio, Synthesia, Pika, Runway тощо). Розробка навчальних матеріалів із використанням ШІ: принципи побудови, дидактичні можливості, приклади практичних реалізацій. Інтеграція ШІ в освітній процес: застосування у дистанційному та змішаному навчанні, персоналізація освітньої траєкторії. Академічна доброчесність й етика використання ШІ. Формування відповідального ставлення учнів до використання ШІ.<br>**Творче завдання: «Створення інтерактивного словника за допомогою ШІ»**<br>Завдання: Згенеруйте інтерактивний словник або тематичний глосарій для учнів 5–9 класів (у словнику повинно бути не менше 15 слів). Інструкція: Виберіть тему (літературні терміни, мовні явища, рідковживані слова, фразеологізми). Сформулюйте промпт для ШІ: «Створи словник термінів з української мови/літератури з поясненнями та прикладами використання». Перевірте точність і коректність інформації. Створіть інтерактивну версію (Canva, Genially, Quizlet). Додайте візуалізацію у глосарій та рекомендації для вчителя щодо використання словника на уроці. Формат подання: презентація + покликання на інтерактивну версію словника. | 2 | | *денна форма – щотижня*<br><br>*заочна форма – за розкладом сесії* |
| Самостійна робота 8 | **Тема: Використання ШІ (штучний інтелект) у професійній діяльності вчителя-словесника: асистент учителя чи конкурент**<br>**Питання:** Еволюція цифрових технологій в освіті: від електронних підручників до інтелектуальних систем навчання. Місце ШІ в освітньому просторі Нової української школи. Переваги й ризики впровадження ШІ в діяльність учителя-словесника. ШІ як інструмент планування освітнього процесу. ШІ як засіб підготовки навчальних матеріалів. ШІ у викладанні української мови та літератури. ШІ як інструмент диференціації та інклюзивного навчання. Використання ШІ для оцінювання навчальних досягнень.<br>**Творче завдання: «Переваги та ризики ШІ: SWOT-аналіз»**<br>Завдання: Проаналізуйте публікації та нормативні документи з теми та критично оцініть переваги і ризики впровадження ШІ в діяльність учителя-словесника. Підготуйте SWOT-аналіз використання ШІ на уроках української мови та літератури. Інструкція: Сформулюйте: сильні сторони (Strengths) – переваги для учителя і учнів; слабкі сторони (Weaknesses) – обмеження або труднощі; можливості (Opportunities) – перспективи використання; загрози (Threats) – ризики та негативні наслідки. Оцініть кожну категорію з точки зору професійної діяльності вчителя-словесника. Додайте рекомендації щодо безпечного й ефективного впровадження ШІ. Формат подання: презентація та матеріали SWOT-аналізу. | 15 | 22 | |

## 5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9184

| Вид заняття/ роботи | Вид контрольного заходу | Зміст контрольного заходу/ термін виконання | Критерії оцінювання | Усього балів |
|---|---|---|---|---|
| *1* | *2* | *3* | *4* | *5* |
| **Поточний контроль** | | | | |
| Практичне заняття 1 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 2 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 3 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 1 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Самостійна робота 2 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 4 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 5 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 3 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 6 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 7 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 8 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 4 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 9 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі | 1– 3 | 3 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | орієнтованих завдань | завдання тощо) за розкладом | | |
| Практичне заняття 10 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 5 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 11 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 12 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 6 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 13 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Практичне заняття 14 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 7 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 1 – 2 | 2 |
| Практичне заняття 15 | Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань | Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом | 1– 3 | 3 |
| Самостійна робота 8 | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань | Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | 0,5 – 1 | 1 |
| **Усього за поточний контроль** | | | | **60** |
| **Підсумковий контроль** | | | | |
| **Іспит** | **Два теоретичних питання:** відповідь на теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується:<br>– вичерпність, повнота та глибина відповіді (розкриття всіх аспектів питання, аргументованість, опора на наукові джерела та сучасні методичні концепції);<br>– логічність і структурованість викладу (послідовність, чіткий поділ на частини (визначення, пояснення, приклади));<br>– точність термінології (правильне використання методичної термінології); | Перелік питань для підсумкового контролю розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9184 | 10 | 20 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | – актуальність та новизна (урахування сучасних тенденцій НУШ, цифровізації освіти, компетентнісного підходу);<br>– культура мови (грамотність, стиль відповіді (академічний, науково-методичний)). | | | |
| | **Практичне завдання:** презентація **індивідуального цифрового портфоліо** майбутнього вчителя української мови і літератури, яке відображає рівень сформованості професійних, методичних та цифрових компетентностей здобувача освіти у сфері використання **сучасних дидактичних засобів навчання**.<br>Завдання оцінюється у 20 балів, зокрема, враховується:<br>– **відповідність спеціальності** (орієнтація на викладання української мови і літератури, урахування вікових особливостей учнів, відповідність програмам і НУШ);<br>– **повнота та якість змісту** (наявність усіх творчих завдань семестру, дидактична доцільність, різноманітність засобів навчання);<br>– **інтерактивність і цифрові інструменти** (використання інтерактивних елементів, активних посилань, сучасних цифрових сервісів);<br>– **креативність та дизайн портфоліо** (оригінальність подачі матеріалу, цілісний візуальний стиль, читабельність, логічна навігація, естетика оформлення);<br>– **методичні коментарі** (чітке визначення мети, етапу уроку, очікуваних результатів навчання, можливість адаптації для практики);<br>– **рефлексія та практична цінність** (усвідомлений аналіз власної діяльності, готовність до використання портфоліо під час педагогічної практики). | **Практичне завдання:** передбачає інтеграцію теоретичних знань студента у практичну площину:<br>презентація **індивідуального цифрового портфоліо** майбутнього вчителя української мови і літератури, яке відображає рівень сформованості професійних, методичних та цифрових компетентностей здобувача освіти у сфері використання **сучасних дидактичних засобів навчання**.<br><br>Цифрове портфоліо має об'єднати **всі творчі та практичні завдання, виконані протягом семестру**, орієнтовані на викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти, з урахуванням: компетентнісного та діяльнісного підходів; вимог НУШ; використання сучасних дидактичних і цифрових засобів; очного, дистанційного та змішаного навчання, та продемонструвати вміння: добирати дидактичні засоби відповідно до мети уроку; інтегрувати цифрові й традиційні засоби навчання; створювати інтерактивний навчальний контент; застосовувати дидактичні засоби в умовах **очного, дистанційного та змішаного навчання**; рефлексувати власну педагогічну діяльність.<br>Портфоліо має бути створене в **цифровому середовищі** (на вибір студента): Google Sites, Notion, Canva (інтерактивна презентація або сайт), Genially, Padlet, Book Creator, блог / освітній сайт, інша платформа (за погодженням з викладачем). Портфоліо повинно мати відповідну структуру та містити: інтерактивні вправи з української мови; цифрові дидактичні матеріали з літератури; активні гіперпосилання; методичні коментарі до кожного матеріалу; логічну структуру та зручну навігацію.<br>**Структура** інтерактивного цифрового портфоліо та **вимоги** до нього опубліковані за покликанням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9184 | 20 | 20 |
| **Усього за підсумковий контроль** | | | | **40** |

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
**Силабус навчальної дисципліни**
**Сучасні дидактичні засоби навчання**

## Зміст та критерії оцінювання контрольних заходів

| Вид контрольного заходу | Зміст контрольного заходу | Критерії оцінювання<br>Характеристика та оцінювання відповіді здобувача освіти | Бали |
|---|---|---|---|
| *1* | *2* | *3* | *4* |
| **Поточний контроль** | | | |
| **Практичне заняття** | Опитування за планом практичного заняття.<br>Виконання практико-орієнтованих завдань<br><br>Оцінюванню підлягають:<br>– повнота, глибина та обґрунтованість відповіді під час опитування за планом заняття;<br>– правильність, логічність і самостійність виконання практико-орієнтованих завдань;<br>– уміння застосовувати теоретичні знання на практиці;<br>– культура мовлення, точність термінології та дотримання академічного стилю. | **3 бали** – студент дає повну, ґрунтовну й аргументовану відповідь, демонструє глибоке розуміння теоретичного матеріалу та вміння застосовувати знання на практиці; самостійно обґрунтовує думки, використовує приклади, у тому числі власні. Відповідь логічна, структурована, без змістових і мовних помилок; мовлення правильне, термінологічно точне, стилістично виразне, відзначається багатством словникового запасу.<br>**2,5 бала** – студент повно і логічно викладає матеріал, демонструє повне розуміння теми та вміння застосовувати знання на практиці. Відповідь логічна, структурована, без суттєвих змістових і мовних помилок; мовлення правильне, термінологічно точне, стилістично виразне, відзначається багатством словникового запасу. При цьому допускає незначні неточності або 1 несуттєву помилку у змісті чи мовному оформленні, які не впливають на загальне враження від відповіді.<br>**2 бали** – студент правильно розкриває основний зміст питання, демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, аргументує свої судження, проте допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є деякі фактичні неточності; є незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;<br>**1,5 бала** – студент дає відповідь, що частково розкриває тему, проте виявляє окремі прогалини у знаннях, спостерігаються помилки у змісті або логіці викладу; аргументація непослідовна, приклади обмежені чи неточні; мовлення граматично правильне, але маловиразне, з поодинокими неточностями у слововживанні чи побудові речень.<br>**1 бал** – студент фрагментарно розкриває зміст питання, демонструє поверхове розуміння матеріалу, припускається фактичних неточностей і логічних порушень, не завжди коректно використовує термінологію. Мовлення недостатньо грамотне, спостерігаються порушення послідовності, бідність лексики, поодинокі граматичні помилки.<br>**0,5 бала** – студент не володіє більшою частиною навчального матеріалу, не розуміє суті поставлених додаткових запитань, відповідь неповна, хаотична або неправильно побудована, містить численні фактичні та мовні помилки; мовлення бідне, неточне, з порушенням норм сучасної української літературної мови. | **3** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | **0 балів** – студент не відповідає на питання та не виконує завдання. У цьому випадку надається можливість повторного виконання, але не пізніше наступного практичного заняття. | |
| **Самостійна робота 1 – 7** | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань. Оцінюється змістовий, аналітичний і мовний рівень виконання завдання за такими показниками:<br>– повнота та вичерпність змісту відповіді;<br>– логічність, послідовність і структурованість викладу;<br>– правильність застосування теоретичних положень на практиці;<br>– самостійність і творчий підхід до виконання;<br>– термінологічна точність, грамотність і культура письма. | **2 бали** – студент виконав завдання у повному обсязі відповідно до наданих рекомендацій, продемонстрував глибоке розуміння матеріалу та вміння застосовувати знання на практиці. Виконання без помилок, із логічним і змістовним коментарем; студент аргументовано відповідає на додаткові запитання викладача.<br>**1,5 бала** – студент виконав завдання повністю й правильно, дотримався рекомендацій, але припустився незначних недоліків у змісті чи мовному оформленні. Дає короткий коментар до виконаного завдання, відповідає на додаткові запитання з незначними уточненнями.<br>**1 бал** – студент виконав завдання частково або стереотипно, однак принципово правильно; зміст відповіді в основному відповідає вимогам, але бракує глибини чи самостійності суджень; спостерігаються окремі неточності або помилки.<br>**0,5 бала** – студент виконав завдання неповністю, із грубими змістовими чи мовними помилками; виявив поверхове розуміння матеріалу та недостатню підготовку.<br>**0 балів** – студент не виконав завдання. У цьому випадку надається можливість повторного виконання, але до початку залікового тижня. | **2** |
| **Самостійна робота 8** | Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань. Оцінюється змістовий, аналітичний і мовний рівень виконання завдання за такими показниками:<br>– повнота та вичерпність змісту відповіді;<br>– логічність, послідовність і структурованість викладу;<br>– правильність застосування теоретичних положень на практиці;<br>– самостійність і творчий підхід до виконання;<br>термінологічна точність, грамотність і культура письма. | **1 бал** – студент виконав завдання згідно з рекомендаціями, повністю, не припустившись помилок, коментує виконане завдання, відповідає на додаткові запитання.<br>**0,75 бала** – студент виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно.<br>**0,5 бала** – студент виконав завдання частково з грубими помилками.<br>**0 балів** – студент не виконав завдання. У цьому випадку надається можливість повторного виконання, але до початку залікового тижня. | **1** |
| **Підсумковий контроль** | | | |
| **Теоретичне питання** | Відповідь на теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується: | **10 балів** отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, відповів на додаткові запитання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. | **10** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | – вичерпність, повнота та глибина відповіді (розкриття всіх аспектів питання, аргументованість, опора на наукові джерела та сучасні методичні концепції);<br>– логічність і структурованість викладу (послідовність, чіткий поділ на частини (визначення, пояснення, приклади));<br>– точність термінології (правильне використання методичної термінології);<br>– актуальність та новизна (урахування сучасних тенденцій НУШ, цифровізації освіти, компетентнісного підходу);<br>– культура мовлення (грамотність, стиль відповіді (академічний, науково-методичний)). | Відмінна відповідь. Повна, глибока, аргументована, логічна, структурована. Коректне використання термінів, академічна мова, враховано сучасні тенденції (НУШ, цифровізація, компетентнісний підхід). | |
| | | **9 балів** отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але відповів на всі додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.<br>Відповідь повна й глибока, з незначними неточностями. Збережено логічну структуру, правильна термінологія, грамотна мова, сучасні орієнтири присутні. | |
| | | **8 балів** отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь правильна, але окремі аспекти розкрито поверхово. Є незначні порушення логіки або термінологічні неточності. | |
| | | **7 балів** отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише частково усвідомлює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь неповна, окремі положення загальні. Недостатньо прикладів і сучасних орієнтирів. Логіка викладу збережена частково. | |
| | | **6 балів** отримує студент, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише в загальних рисах осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь частково правильна, фрагментарна. Логіка порушена, бракує аргументів. Недостатньо наукової термінології. | |
| | | **5 балів** отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, майже не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.<br>Відповідь фрагментарна, містить неточності. Відсутня аргументація, є мовні помилки. | |
| | | **4 бали** отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.<br>Поверхова відповідь, більшість матеріалу не засвоєно. Порушена логіка, термінологія використана неправильно. | |
| | | **3 бали** отримує здобувач освіти, який частково розкрив питання, частково відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни.<br>Дуже обмежена відповідь із численними фактичними та мовними помилками. | |
| | | **2 бали** отримує здобувач освіти, який частково і неповно розкрив питання, не відповів на більшість додаткових питань викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | Відповідь не розкриває суті питання, хаотична, значна кількість помилок. | |
| | | **1 бал** отримує студент, який кількома реченнями розкрив питання, зміг частково відповісти на додаткові питання викладача.<br>Відповідь не розкриває суті питання, хаотична, значна кількість помилок. | |
| | | **0 балів** отримує студент, який не відповів на питання. Відповідь відсутня або не за темою. | |
| **Практичне завдання** | **Практичне завдання:** презентація **індивідуального цифрового портфоліо** майбутнього вчителя української мови і літератури, яке відображає рівень сформованості професійних, методичних та цифрових компетентностей здобувача освіти у сфері використання **сучасних дидактичних засобів навчання**.<br>Завдання оцінюється у 20 балів, зокрема, враховується:<br>– **відповідність спеціальності** (орієнтація на викладання української мови і літератури, урахування вікових особливостей учнів, відповідність програмам і НУШ);<br>– **повнота та якість змісту** (наявність усіх творчих завдань семестру, дидактична доцільність, різноманітність засобів навчання);<br>– **інтерактивність і цифрові інструменти** (використання інтерактивних елементів, активних посилань, сучасних цифрових сервісів);<br>– **креативність та дизайн портфоліо** (оригінальність подачі матеріалу, цілісний візуальний стиль, читабельність, логічна навігація, естетика оформлення);<br>– **методичні коментарі** (чітке визначення мети, етапу уроку, очікуваних результатів навчання, можливість адаптації для практики);<br>– **рефлексія та практична цінність** (усвідомлений аналіз власної діяльності, | Максимальна кількість балів: 20 б.<br>Мінімальна кількість для зарахування: 10 б.<br><br>**18–20 балів**<br>Цифрове портфоліо повністю відповідає специфіці викладання української мови і літератури; містить усі творчі завдання семестру, які методично виважені та різнопланові; демонструє системне й усвідомлене використання сучасних дидактичних засобів; має високий рівень інтерактивності (вбудовані матеріали, активні посилання, мультимедіа); супроводжується ґрунтовними методичними коментарями (мета, етап уроку, результати, адаптація); відзначається цілісним, професійним дизайном і творчою подачею; містить глибоку рефлексію та готове до використання під час педагогічної практики.<br>**15–17 балів**<br>Цифрове портфоліо відповідає спеціальності та програмним вимогам; містить майже всі творчі завдання семестру; демонструє використання сучасних цифрових і дидактичних засобів; має інтерактивні елементи, але не завжди системно; методичні коментарі подані, однак місцями узагальнені; дизайн охайний, логічний, проте без виразної креативної концепції; рефлексія наявна, практична цінність переважно очевидна.<br>**12–14 балів**<br>Цифрове портфоліо: загалом відповідає спеціальності, але з обмеженою предметною спрямованістю; представлено не всі творчі завдання або частина з них поверхнево опрацьована; використано окремі цифрові інструменти без глибокої інтеграції; інтерактивність обмежена; методичні коментарі частково формальні; дизайн базовий, без цілісного стилю; рефлексія загальна, зв'язок із педагогічною практикою окреслений фрагментарно.<br>**9–11 балів**<br>Цифрове портфоліо: частково відповідає вимогам спеціальності; містить обмежену кількість творчих завдань; цифрові інструменти використовуються епізодично; інтерактивні елементи мінімальні або формальні; методичні коментарі поверхневі або шаблонні; дизайн спрощений, навігація не завжди зручна; рефлексія коротка, практична цінність слабко виражена.<br>**6–8 балів**<br>Цифрове портфоліо: слабо орієнтоване на українську мову і літературу; містить окремі матеріали без системи; цифрові засоби використано формально; інтерактивність майже відсутня; методичні коментарі неповні або відсутні; дизайн хаотичний або технічно недопрацьований; рефлексія декларативна або відсутня.<br>**3–5 балів** | **20** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | готовність до використання портфоліо під час педагогічної практики). | Цифрове портфоліо: не відповідає вимогам дисципліни; містить поодинокі, несистемні матеріали; відсутні інтерактивні елементи; методичні пояснення не подані; оформлення недбале або технічно некоректне; практична цінність для педагогічної практики відсутня.<br>**1–3 бали**<br>Цифрове портфоліо: формальне або незавершене; відсутня логічна структура; матеріали не пов'язані з дисципліною; цифровий формат використано лише номінально.<br>**0 балів**<br>Цифрове портфоліо: не подане або подане у вигляді, що не дозволяє оцінити виконання завдання. | |

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

**Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS**

| ***За шкалою*** **ECTS** | ***За шкалою університету*** | **За національною шкалою** | |
|---|---|---|---|
| | | **Екзамен** | **Залік** |
| A | 90 – 100 (відмінно) | 5 (відмінно) | Зараховано |
| B | 85 – 89 (дуже добре) | 4 (добре) | |
| C | 75 – 84 (добре) | | |
| D | 70 – 74 (задовільно) | 3 (задовільно) | |
| E | 60 – 69 (достатньо) | | |
| FX | 35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання) | 2 (незадовільно) | Не зараховано |
| F | 1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом) | | |

## 6. Основні навчальні ресурси

**Рекомендована література**

1. Бакаленко І. М., Курилова Ю. Р. Дебати як інноваційна педагогічна технологія в системі підготовки вчителів української мови й літератури. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 4. С. 163–180.

2. Бакаленко І. М., Кравченко Ю. В. Особливості підготовки онлайн-заняття з української мови як іноземної. *Академічні студії. Серія «Педагогіка».* 2025. № 1. С. 86–92.

3. Бакаленко І. М. Шляхи інтеграції інфомедійної грамотності у процес фахової підготовки майбутніх учителів-словесників / *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (08–11 жовтня 2020 р.)*: у 2-х ч. / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Т. 1 С. 11–13.

4. Бакаленко І. М. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів-словесників в умовах дистанційного навчання / *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (17–18 листопада 2022 р.).* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко

(ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2022. С. 14–18.

5. Бакаленко І. М., Курилова Ю. Р. Гейміфікація як фактор мотивації до читання. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. XII Волошинські читання*. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2024. С. 29–36.

6. Бакаленко І. М. Підготовка майбутніх учителів-словесників до інтеграції цифрових інструментів у процес формування читацьких навичок школярів. *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. С. 21–26.

7. Бакаленко І. М., Дирибян А. С. Використання інноваційних технологій навчання на уроках української мови. *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. С. 116–119.

8. Бакаленко І. М., Дімітрова Є. П. Інтерактивні вправи як засіб формування ключових компетентностей учнів 5-6 класів на уроках української мови та літератури. *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. С. 120–124.

9. Бакаленко І. М., Василюк М. С. Використання цифрових інструментів на уроках української мови та літератури. *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. С. 65–69.

10. Вегеш А. І. Методика викладання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах : метод. посібник. Ужгород : Ужгородський національний університет, 2022. 101 с. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi80/0060164.pdf.

11. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

12. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи : аналітико-методичні матеріали / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головко. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с.

13. Задоріна О. М., Чубенко В. А., Бакаленко І. М. Використання чат-ботів та технологій штучного інтелекту у забезпеченні персоналізованого супроводу студентів. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 22 (2025).

14. Ількевич Н. С. Хмарні технології в освіті : навчально-методичний посібник. Житомир : вид-во ЖДУ, 2021. 88 с.

15. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / Л. З. Ребуха, І. І. Білоус, Р. С. Брик [та ін.] ; за наук. ред. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055603.pdf.

16. Інтернет-ресурси в навчальному процесі: добірка цікавих інтернет-ресурсів. *Освітній проєкт «На урок»*. Київ : [б. в.], 2023. 42 с.

17. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій. URL : http://ualib.com.ua/br_6601.html

18. Кульбабська О. В., Кардащук О. В. Крок у професію. Методика викладання української мови : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с. URL : https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/posibniki/metodika_vivcenna_pravka_1.pdf

19. Кухаренко В. М. та ін. Теорія та практика змішаного навчання: монографія; ред. В. М. Кухаренко. Харків, 2016. 284 с.

20. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно- інноваційна стратегія) : навч. посіб. Київ: Освіта України. 2009. 464 с.

21. Кучеренко І. А., Пентилюк М. І. Теорія і технологія сучасного уроку української мови: навч.-метод. посіб. ; МОН України, Херсонський державний університет. Херсон.: Айлант, 2022, 352 с.

22. Методика викладання української мови : навчально-методичний посібник / О. Костів, О. Сколоздра-Шепітко. Львів, 2018. 202 с. URL : https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/Metodyka-vykladannia-ukrainskoi-movy.-Posibnyk.pdf

23. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах / За ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2009. 400 с.

24. Методика навчання української мови. Термінологічний словник / Кол. авторів за ред. О. Горошкіної. Словник-довідник. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024.

25. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності : навч. посібник / за ред. К. О. Баханова. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 296 с.

26. Мобільні технології в школі : посіб. для вчителів / І. А. Патрушева та ін. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 175 с.

27. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посібник / За ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.

28. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / кол. авт. : Г. Бичко (осн. автор), Т. Вакуленко, Т. Лісова, М. Мазорчук, В. Терещенко, С. Раков, В. Горох та ін. ; за ред. В. Терещенка та І. Клименко ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2023. 395 с.

29. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. URL:https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf (дата звернення 12.01.2020)

30. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

31. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика : норми і термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

32. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації / Міжнародний фонд «Відродження», ГО «Смарт Освіта», Мво освіти і науки України. 2020. URL: https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/me todichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf

33. Пентилюк М. І. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навч. посіб. / М. І. Пентилюк, Т. Г. Онукевич. Київ: Ленвіт, 2006. 134 с.

34. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: АСК, 2007.144 с.

35. Попович А. С. Практикум з методики навчання української мови в 5-9 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 220 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6323

36. Рудюк Т. В. Методика навчання української мови: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2023. 85 с.

37. Семеног О. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців: монографія / За ред. О. Семеног. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 376 с.

38. Семеног О., Плужник Ю. Підготовка вчителя до формування читацької грамотності учнів НУШ: теорія і практика: за ред. О. М. Семеног. Суми: Вид во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. 138 с.

39. Семеног О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 224 с.

40. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: Навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011.

41. Словник педагогічних та психологічних термінів / уклад.: Н. А. Несторук,

Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131 с. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053652.pdf.

42. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики : монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. 352 с.

43. Стратегія розвитку читання на період до 2032 року. Розпорядження КМУ від 3 березня 2023 року. «Читання як життєва стратегія» URL: https://zakon.rada.gov.ua /laws/show/190-2023-%D1%80#Text

44. Токмань Г. Методика викладання української літератури в основній школі : екзистенціально-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2012. 312 с.

45. Шевцова Лариса, Кучерук Оксана Методика навчання української мови: практичні заняття: навчально-методичний посібник: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 115 с.

46. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури : монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.

**Інформаційні ресурси**

– Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/
– Платформа Міністерства освіти і науки України «Освіти для життя». URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/
– Державні стандарти початкової, базової та профільної освіти
URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti
– Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року) URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku
– Інститут модернізації освіти: https://imzo.gov.ua/
– Електронні версії підручників: https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/
– Всеукраїнська школа онлайн: платформа для дистанційного та змішаного навчання школярів 5-11 класів. URL: https://lms.e-school.net.ua/
– Експрес-уроки української мови О.Авраменка
URL: http://ippo.kubg.edu.ua/ekspres-uroky
– Віртуальний тур українськими музеями просто неба
URL: https://museums.authenticukraine.com.ua
– Для вчителів української мови URL: http://www.glazova.org.ua/
– Всеосвіта. Національна освітня платформа URL: https://vseosvita.ua/
– Розробки уроків, матеріали до уроків, контрольні роботи, методичні рекомендації, сценарії, планування, позакласні заходи, виховна робота, дизайн та оформлення, інтегровані уроки, майстер-класи, конспекти занять для ДНЗ, конспекти занять для ПНЗ, батьківські збори, матеріали для друку та багато інших матеріалів URL: https://naurok.com.ua/

**Інформаційні ресурси (застосунки та платформи)**

1. Educaplay. URL: https://www.educaplay.com/
2. Flippity. URL: https://www.flippity.net/
3. Genially. URL: https://genial.ly/
4. Google Class. URL: https://classroom.google.com/
5. Google Академія. URL: https://scholar.google.com.ua/
6. LearningApps. URL: https://learningapps.org/
7. Quizizz. URL: https://quizizz.com/
8. WordWall. URL: https://wordwall.net//
9. Canva. URL: https://www.canva.com/

10. Padlet. URL: https://padlet.com
11. Prezi. URL: https://prezi.com/
12. Symbaloo. URL: https://www.symbaloo.com/
13. Word Art. URL: https://wordart.com/
14. Kahoot. URL: https://kahoot.com/

## 7. Регуляції і політики курсу

**Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

**Політика академічної доброчесності**

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua

**Використання комп'ютерів/телефонів на занятті.** Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

**Визнання результатів неформальної та інформальної освіти.** Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
**Силабус навчальної дисципліни**
**Сучасні дидактичні засоби навчання**

**Комунікація**

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу **irinabakalenko1970@gmail.com**. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я й тему звернення.

## ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

**ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р.** доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

**НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.** Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ https://lnk.ua/gk4x2wkVy .

**ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН.** Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz .

**ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.** Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://lnk.ua/EYNg6GpVZ .
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/QRVdWGwe3; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/3R4avGqeJ.

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.** Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

**УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ**
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

**РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.** Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://lnk.ua/5pVJr17VP.

## РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

**СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ):** https://moodle.znu.edu.ua/.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

**ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.